ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ JEAN MONNET
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
JEAN MONNET EUROPEAN CENTRE OF EXCELLENCE
NATIONAL AND KAPODISTRIAN UNIVERSITY OF ATHENS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

# Η ΣΥΡΙΑΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ. Η ΔΙΑΜΟΝΗ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΣΤΟ Κ.Υ.Τ ΤΗΣ ΧΙΟΥ

*Βασιλική Γ.ΜΑΝΗ*

ΙΟΥΝΙΟΣ 2018

Copyright 2018

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ JEAN MONNET
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Κλεομένους 22Α, 106 75 Αθήνα
Τηλ. 210 7220508 Fax: 210 3617711
Email: jmcenter-athens@pspa.uoa.gr, www.jmce.gr

All rights reserved

*Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Αριστείας Jean Monnet δεν υιοθετεί πολιτικές ή άλλες θέσεις. Καταβάλλει, μάλιστα, προσπάθεια να παρουσιάζονται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του και στο μέτρο του δυνατού όλες οι υπάρχουσες απόψεις. Οι αναλύσεις και οι γνώμες που δημοσιεύονται σε όλες τις εκδόσεις του Ευρωπαϊκού Κέντρου Αριστείας Jean Monnet θα πρέπει να αποδίδονται αποκλειστικά στους ίδιους τους συγγραφείς και να μην θεωρούνται ότι αντιπροσωπεύουν απαραίτητα τις απόψεις του Κέντρου, του Διοικητικού Συμβουλίου του, της διεύθυνσης ή των κατά περίπτωση και καθ' οιονδήποτε τρόπο συνεργαζομένων φορέων.*

*The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.*

# ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η μελέτη που ακολουθεί αναφέρεται στην μετανάστευση και κυρίως στην αναγκαστική μετακίνηση και στην ανάγκη αναζήτησης πολιτικού ασύλου. Καταπιάνεται με την Συριακή κρίση και τις ρίζες αυτής όπου εκτόπισε από την εστία τους χιλιάδες Σύριους. Πρώτα καταφύγια, τα συνορεύοντα κράτη όπως η Τουρκία, η Ιορδανία και το Ιράκ. Οι συνθήκες διαβίωσης όμως συνέχισαν να είναι δύσκολες με αποτέλεσμα να αναγκαστούν οι Σύριοι εκτοπισμένοι να μετακινηθούν για ακόμα μία φορά, προς αναζήτηση ενός κράτους δικαίου, ενός κράτους που θα τους πρόσφερε πάνω από όλα ασφάλεια αλλά και μία ευκαιρία για αλλαγή στην ζωή τους. Τα ανατολικά σύνορα της Ευρώπης είναι το μοναδικό εμπόδιο για αυτούς λίγο πριν τα κράτη λύτρωσης. Έτσι πολλοί Σύριοι αλλά και άλλοι υπήκοοι τρίτων χωρών παίρνουν την δύσκολη απόφαση, διακινδυνεύοντας την ζωή τους να περάσουν την Μεσόγειο για να βρεθούν σε ευρωπαϊκό έδαφος. Η Ελλάδα που αρχικά φαινόταν να είναι μία χώρα διέλευσης καταλήγει να είναι χώρα διαμονής. Τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίηση είναι τα πρώτα που τους υποδέχονται ώστε να ανακαλυφθεί η ταυτότητα τους, να τους δοθεί ιατροφαρμακευτική και ψυχολογική υποστήριξη, στέγη και σίτιση ώσπου να γίνει διαχωρισμός των παράνομα εισερχόμενων και διαμενόντων από τους αιτούντες άσυλο. Οι αιτούντες άσυλο οφείλουν να βεβαιώσουν την ανάγκη για προστασία και μένουν στο κέντρο ως την εξέταση του αιτήματος τους. Όλοι οι αλλοδαποί όπως προκύπτει διαμένουν κάτω από άσχημες συνθήκες, εγκλωβισμένοι ως την ημέρα της τελικής απόφασης περί χορήγησης ή όχι του ασύλου.

**Λέξεις κλειδιά:**
**Μετανάστευση, Συριακή Κρίση, Κέντρα Υποδοχής Ταυτοποίησης**

# ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

**ΕΙΣΑΓΩΓΗ…….....** **7**

**ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: Αναγκαστική Μετανάστευση…….** **7**
Κεφάλαιο 1: Μετακινήσεις Πληθυσμών το Προσφυγικό Ζήτημα ……. 7
Κεφάλαιο 2: Αραβική Άνοιξη και Μετανάστευση ……..... 10
Κεφάλαιο 3: Η Διαδρομή της Μεσογείου……..... 11
Κεφάλαιο 4: Συριακή Κρίση και Μετανάστευση……..... 11

**ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: Συριακή Κρίση** **14**
Κεφάλαιο 1: Προέλευση της Συριακής Κρίσης ……..……... 14
Κεφάλαιο 2: Σύριοι Μετανάστες και Αιτούντες Άσυλο…… 17
Κεφάλαιο 3: Πολιτικές Τοποθετήσεις περί Συριακής Κρίσης ……. 19

**ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ : Μετανάστες και Προσφυγές στην Ελλάδα……** **22**
Κεφάλαιο 1: Πρόσφυγες στην Ελλάδα ……..…… 22
Κεφάλαιο 2: Ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Πρώτης Υποδοχής …… 25
Κεφάλαιο 3: Η Διαμονή και οι Συνθήκες Διαβίωσης στο Κ.Υ.Τ Χίου …… 27

**Επίλογος……..... 30**

**Βιβλιογραφία…… 32**

**Λίστα Πινάκων**

Πίνακας 1: Most Common Nationalities of Sea Arrivals Since (since 1 January 2018)… 18
Πίνακας 2: Στατιστικά Στοιχεία Υπηρεσίας Ασύλου…….. 23
Πίνακας 3: Αιτήσεις Ασύλου Χώρες Προέλευσης …… 23
Πίνακας 4: Συλληφθέντες μη Νόμιμοι Αλλοδαποί για Παράνομη Είσοδο και Παραμονή από Αστυνομικές και Λιμενικές Αρχές …….. 24
Πίνακας 5: Συλληφθέντες μη Νόμιμοι Αλλοδαποί για Παράνομη Είσοδο και Παραμονή από Αστυνομικές και Λιμενικές Αρχές, ανά μεθόριο……..... 24

# ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το κείμενο που ακολουθεί είναι χωρισμένο σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος μιλάει γενικότερα στην μετανάστευση και στο προσφυγικό ζήτημα. Αναφέρεται στην αραβική άνοιξη και στο πως σχετίζεται με την αναγκαστική μετανάστευση. Σύριοι εκτοπισθέντες αρχικά βρίσκουν κατάλυμα σε γειτονικές χώρες και εν συνεχεία αναλαμβάνουν να κάνουν το επικίνδυνο ταξίδι μέσω της διαδρομής της Μεσογείου θάλασσας. Στο δεύτερο μέρος της μελέτης δίνεται το χρονικό της συριακής κρίσης και οι ρίζες αυτής. Συζητάει για τους Σύριους μετανάστες αλλά και τους αιτούντες άσυλο. Δίνονται σε γενικές γραμμές και οι πολιτικές που ασκούν τα εμπλεκόμενα κράτη. Στο τρίτο μέρος της μελέτης αναφερόμαστε στους μετανάστες και αιτούντες άσυλο στην Ελλάδα και στις συνθήκες διαμονής και διαβίωσης στο ΚΥΤ Χίου. Για να διερευνηθούν οι συνθήκες διαβίωσης στο ΚΥΤ Χίου γίνεται χρήση μερικά στοιχεία από ποιοτική έρευνα που πραγματοποίησε η Μάνη σε αστυνομικούς εργαζόμενους στο κέντρο, αλλά και σε δημοσιεύματα σχετικά.

# ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: Αναγκαστική Μετανάστευση

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Μετακινήσεις πληθυσμών – Το Προσφυγικό Ζήτημα

Ο άνθρωπος ταξίδευε από την στιγμή της δημιουργίας του. Σκοπός ήταν η εύρεση τροφής, νερού, συντροφιάς, αλλά και για ικανοποιήσει τα όνειρα του (Σιδέρη, 2016, σελ.7). Κατά συνέπεια δημιουργήθηκε ένα πλαίσιο στέγασης, τροφής και προστασίας προς τους αγνώστους που ονομάστηκε φιλοξενία. Η φιλοξενία είναι μία πράξη συνδεδεμένη στενά με πολιτισμικά, οικονομικά και πολιτικά δεδομένα, την οποία συναντάμε σε πολλούς διαφορετικούς ιστορικούς χρόνους και γεωγραφικές περιοχές (Σιδέρη, 2016, σελ.7). Πέραν από την φιλοξενία, από τις απαρχές του 20ου αιώνα πολλοί άνθρωποι βρέθηκαν σε συνθήκες αμφισβήτησης και ελέγχου της ταυτότητας τους, σε συνθήκες προσφυγιάς. Αρκετοί από αυτούς χρειάστηκε να αποδείξουν την ταυτότητα τους με επίσημα έγγραφα ακόμα και στο πλαίσιο ομάδων που μέχρι πρότινος έμοιαζαν να τους συμπεριλαμβάνουν (Σιδέρη, 2016, σελ.11).

Τα σύνορα συνήθως ήταν γεωφυσικά στοιχεία όπως ένα ποτάμι, αλλά πάντα προϊόντα διαπραγμάτευσης ανάμεσα σε ομάδες ανθρώπων και όχι καθορισμένα από διεθνές συμβάσεις. Τα πράγματα αλλάζουν για την Ευρώπη από τον 19ο αιώνα και μέχρι τον Β’ παγκόσμιο Πόλεμο. Σε αυτή την περίοδο ανθρώπινο δυναμικό άρχισε να μετακινείται και να συντελούνται κοινωνικές αλλαγές. Αιτίες μετακινήσεων η

εφεύρεση της τυπογραφίας, η βιομηχανική επανάσταση, η αύξηση του εγγραμματισμού και η συστηματοποίηση των γλωσσών (Σιδέρη, 2016, σελ.12). Δημιουργήθηκαν κοινότητες και η εθνική ταυτότητα έγινε κυρίαρχη κατηγορία αναγνώρισης κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών δικαιωμάτων. Τα έθνη υπήρχαν από την αρχαιότητα αλλά αυτή την περίοδο είναι που αποκτούν συγκεκριμένη εδαφική κυριαρχία. Η Γαλλική Επανάσταση του 1789 εξέπνευσε την ιδέα ότι τα έθνη - κράτη θεωρούταν κοιτίδες δημοκρατίας όπου όλοι είχαν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις. Έτσι ταυτίστηκαν με κινήματα αφύπνισης των λαών εναντίον τυραννικών καθεστώτων. Αυτή η θεώρηση παράβλεπε το ρόλο των ισχυρών κρατών στη χάραξη των συνόρων (Σιδέρη, 2016, σελ.13).

Αυθαίρετα σύνορα δημιουργήθηκαν, πληθυσμιακές ομάδες ένιωσαν αποκλεισμένες και οδηγήθηκαν σε βίαιες μετακινήσεις σε τέτοια έκταση που δημιουργήθηκε η Κοινωνία των Εθνών το 1921-1939, προάγγελο των Ηνωμένων Εθνών. Για πρώτη φορά όχι ένα κράτος αλλά το σύνολο των εθνών αναγνώρισε ότι η ανθρώπινη ζωή πρέπει να προστατεύεται ακόμα και αν χαθεί η ιδιότητα του πολίτη. Η Σύμβαση της Γενεύης το 1951 ήταν η πρώτη διεθνής προσπάθεια ορισμού του πρόσφυγα, αλλά και του δικαιώματος της μη επαναπροώθησης αυτών των ανθρώπων σε χώρες όπου θα κινδύνευε η σωματική τους ακεραιότητα. Πρόσφυγας ήταν και εκείνος ο οποίος διωκόταν και λόγο συμμετοχής τους σε κάποια ομάδα εθνοτική, σεξουαλική, θρησκευτική και άλλες και όχι μόνο αυτοί που διωκόταν λόγω πολέμου ή πολιτικών διώξεων (Σιδέρη, 2016, σελ. 16). Στην ελληνική νομοθεσία πρόσφυγας είναι πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής στο πρόσωπο του οποίου πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 1Α της Σύμβασης της Γενεύης (ΦΕΚ146/Α/14.6.203). Η ανάπτυξη που ακολούθησε τους δύο παγκόσμιους πολέμους στην Ευρώπη έδωσε την φρούδα ελπίδα ότι το προσφυγικό ζήτημα είναι παρελθόν. Οι εντάσεις και οι κρίσεις όμως στην Μέση Ανατολή δημιούργησαν νέες προσφυγικές ροές. Δημιουργήθηκαν στρατόπεδα φιλοξενίας όπου όμως είχαν χαρακτήρα προσωρινό (Σιδέρη, 2016, σελ.17)

Στην Ευρώπη ο αριθμός των αιτούντων άσυλο αυξάνεται, ενώ μειώνεται ο αριθμός των αναγνωρισμένων προσφύγων. Το προσφυγικό ζήτημα έχει συνδεθεί με την μεταναστευτική πολιτική της κάθε χώρας. Σημαντική είναι η διάκριση ανάμεσα στον οικονομικό μετανάστη και στον πρόσφυγα. Οικονομικός μετανάστης είναι το πρόσωπο που εγκαταλείπει την χώρα του αναζητώντας καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και εργασίες στην χώρα του τελικού προορισμού. Από την άλλη ο πρόσφυγας φοβάται για την ζωή του λόγω φυλής, θρησκείας, πολέμου. Οι οικονομικοί μετανάστες έχουν τη ευχέρεια να επιστρέψουν στην χώρα καταγωγής τους όποτε θέλουν σε αντίθεση με τους πρόσφυγες που πρέπει να περιμένουν να αλλάξει η κατάσταση που επέβαλε τον εκπατρισμό τους (Σιδέρη, 2016, σελ. 20). Άλλη μία από τις τρεις βασικές ομάδες μετακινούμενων είναι οι εσωτερικά εκτοπισμένοι. Η διαφορά τους από τους πρόσφυγες

είναι ότι δεν έχουν εγκαταλείψει την χώρα τους και παραμένουν νομικά υπό την προστασία τους κράτους τους. Και οι τρεις ομάδες αντιμετωπίζονται με καχυποψία και απόρριψη (Παπαδοπούλου, 2016, σελ. 4). Για να αναγνωριστεί κανείς πρόσφυγας οφείλει να καταθέσει αίτηση και περνάει από μία διαδικασία διερεύνησης της ταυτότητας του, ώστε να διερευνηθεί εάν δικαιούται διεθνή προστασία σύμφωνα με τις εμπειρίες του (Ροζάκου, 2007, σ. 65). Οι περισσότεροι από αυτούς δεν φέρουν έγγραφα και δεν μπορούν αν αναζητηθούν στην χώρα προέλευσης τους. Ο αιτών άσυλο πρέπει να αποδείξει τους λόγους για τους οποίους αιτείται άσυλο ώστε να μην απελαθεί. Από την άλλη η Υπηρεσία Ασύλου πρέπει αν εξακριβώσει την ειλικρίνεια όλων των ισχυρισμών (Σιδέρη, 2016, σελ.23).

Ο αιτών άσυλο φωτογραφίζεται και λαμβάνονται δακτυλικά αποτυπώματα όπως και των μελών της οικογένειας του που είναι άνω των δεκατέσσερα (14) ετών. Τα δακτυλικά αποτυπώματα εισάγονται στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Βάση (EURODAC) και σε περίπτωση που έχει υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος της Ευρώπης που εφαρμόζει τον κανονισμό του Δουβλίνου ΙΙΙ, ενδεχομένως να μεταφερθεί εκεί για να εξεταστεί η αίτηση του (Σιδέρη, 2016, σελ.23). Όπως προαναφέρθηκε η Σύμβαση της Γενεύης του 1951 είναι το βασικό νομικό κείμενο που αναφέρεται στην ιδιότητα του πρόσφυγα, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του πρόσφυγα στις χώρες υποδοχής, τις νομικές υποχρεώσεις των κρατών και ορίζει συγκεκριμένες ομάδες ατόμων, όπως οι τρομοκράτες που δεν δικαιούνται προσφυγικής ιδιότητας (UNHCR, σελ. 1). Το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967 αφαίρεσε τους γεωγραφικούς και χρονικούς περιορισμούς (Παπαδοπούλου, 2016, σελ. 5) και διεύρυνε την εντολή της Ύπατης Αρμοστείας καθώς το πρόβλημα των εκτοπισμένων πληθυσμών εξαπλωνόταν σε όλο τον κόσμο (UNHCR, σελ. 1).

Κύρια υπεύθυνη για την προστασία των προσφύγων είναι η χώρα υποδοχής. Οι χώρες που έχουν υπογράψει τη Σύμβαση του 1951 είναι υποχρεωμένες να τηρήσουν τους όρους της. Τέτοια χώρα είναι και η Ελλάδα. Η Σύμβαση της Γενεύης κυρώθηκε με το Ν.Δ 3989/1959 (Α201), όπως τροποποιήθηκε από το συναφές πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967 το οποίο κυρώθηκε με τον Π.Δ 389/1968 (Α125). Η Ύπατη Αρμοστεία διατηρεί ένα ρόλο παρατηρητή στην όλη διαδικασία επεμβαίνοντας εάν χρειάζεται. Επίσης ψάχνει να βρει τρόπους να βοηθήσει τους πρόσφυγες μέσω του εθελοντικού επαναπατρισμού στις χώρες καταγωγής τους, είτε μέσω της μετεγκατάστασης σε χώρες υποδοχής ή σε άλλες τρίτες χώρες να ξαναρχίσουν την ζωή τους (UNHCR, σελ. 1). Μία από τις σημαντικές αρχές της Σύμβασης είναι ότι οι πρόσφυγες δεν πρέπει να απελαύνονται ή να επιστρέφονται σε εδάφη που κινδυνεύει η ζωή τους. Ο μοναδικός σκοπός της Σύμβασης είναι η προστασία των προσφύγων και όχι η διαχείριση των μεταναστευτικών ροών (Παπαδοπούλου, 2016, σελ. 5). Να

διευκρινιστεί ότι η Σύμβαση αναφέρεται σε πολίτες και όχι σε εγκληματίες πολέμου, στρατιώτες και τρομοκράτες (UNHCR, σελ. 4).

Η Υπηρεσία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες είναι η Ύπατη Αρμοστεία, η οποία πρωτοιδρύθηκε μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και λειτούργησε το 1951. Η Ύπατη Αρμοστεία είναι για να στηρίξει τις κυβερνήσεις να βρουν μόνιμες λύσεις για τους πρόσφυγες και για να προστατεύσει τους πρόσφυγες. Το άρθρο 35 της Σύμβασης καλεί τα συμβαλλόμενα μέλη να συνεργάζονται με το γραφείο του Ύπατου Αρμοστή. Το 2001 κατά παγκόσμια σύσκεψή συντάχθηκε η ΄΄Ατζέντα για την Προστασία΄΄ η οποία χρησιμεύει ως οδηγός για τις κυβερνήσεις και τις ανθρωπιστικές οργανώσεις ροών (Παπαδοπούλου, 2016, σελ. 10)

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Αραβική Άνοιξη και Μετανάστευση

Η Αραβική Άνοιξη προκάλεσε ήδη δύο σημαντικές προσφυγικές κρίσεις, που ήταν προηγουμένως στη Λιβύη και σήμερα στη Συρία. Ενώ έχει δρομολογηθεί ένα Περιφερειακό Πρόγραμμα Προστασίας για την ασφαλή υποδοχή προσφύγων κοντά στις πατρίδες τους στη Βόρεια Αφρική, δεν έχει πραγματοποιηθεί ακόμη σημαντική πρόοδος προς μια πολιτική επανεγκατάστασης στην Ευρώπη. Αν και νέα έμφαση δόθηκε στη δημιουργία δημοκρατίας, η ΕΕ δεν εφάρμοσε νέα πολιτική για την μετανάστευση. Οι πολιτικές της ΕΕ για τη μετανάστευση μετά την αραβική άνοιξη επιβεβαίωσαν τις παλαιές θέσεις όσον αφορά τη μεσογειακή μετανάστευση - ιδίως, τον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων της Ευρώπης. Η χρηματοδότηση της ΕΕ για τις χώρες της Νότιας Μεσογείου βασίζεται σε μια προσέγγιση «περισσότερο για περισσότερα». Όσο περισσότερο μια χώρα μεταρρυθμίζεται δημοκρατικά, τόσο περισσότερη υποστήριξη λαμβάνει. Τα κράτη μέλη της ΕΕ χρηματοδοτούν επίσης κυβερνήσεις νοτίως της Μεσογείου μέσω της εφαρμογής των συμφωνιών επανεισδοχής από τα αραβικά κράτη και μέσω ενός περιφερειακού προγράμματος προστασίας στη Βόρεια Αφρική (Fragues & Fandrich, 2012, σελ. 1).

Η δεύτερη κρίση για τους πρόσφυγες που προκλήθηκε από την Αραβική Άνοιξη ξεκίνησε στη Συρία το καλοκαίρι του 2011 και έλαβε ώθηση το 2012. Οι γειτονικές χώρες της Ιορδανίας, της Τουρκίας και του Λιβάνου (και σε μικρότερο βαθμό του Ιράκ), έλαβαν επίσης συριακούς πρόσφυγες που εγκατέλειψαν τη βία που δημιούργησε η επανάσταση και ο επακόλουθος εμφύλιος πόλεμος στη Συρία και να διατηρήσει μια ανοιχτή πολιτική για τα σύνορα. (Fragues & Fandrich, 2012, σ. 1).

# ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η διαδρομή της Μεσογείου

Η Μεσόγειος Θάλασσα είναι το πιο πορώδες σύνορο μεταξύ της Ευρώπης και των γειτόνων της και των πιο επικίνδυνων συνόρων του κόσμου μεταξύ χωρών που δεν βρίσκονται σε πόλεμο μεταξύ τους. Εκτιμάται ότι ο κίνδυνος θανάτου κατά τη διέλευση των συνόρων είναι κοντά στο 2%. Η διέλευση της Μεσογείου είναι πιο θανατηφόρα από ό, τι η διέλευση του Rio Grande από το Μεξικό στις ΗΠΑ. Έτσι λοιπόν το ερώτημα είναι ποιες είναι οι διαδικασίες που οδηγούν τους μετανάστες για να ταξιδέψουν σε αυτές τις διαδρομές (Farques & Bonfanti, 2014, σελ. 2).

Υπάρχουν τρία στοιχεία που συλλέγονται από πηγές. Τα δρομολόγια προς την Ευρώπη δεν είναι κάτι καινούργιο. Το 1991 οι Αλβανοί επιβιβαζόταν στην Ιταλία, ενώ από το 1960 οι μετανάστες του Μαρόκου έφθασαν στη Δυτική Ευρώπη μέσω της νότιας Ισπανίας. Το δεύτερο είναι ότι οι χώρες προέλευσης των μεταναστών έχουν αλλάξει τα τελευταία χρόνια με τις νέες συγκρούσεις να εμφανίζονται και άλλες που ξεκινούν μια διαδικασία επίλυσης. Κάθε φορά που μια διαδρομή ελέγχεται πιο αποτελεσματικά κατά την επιβίβαση ή την αποβίβαση, έχουν εφευρεθεί νέες διαδρομές που παρακάμπτουν τους ελέγχους. Σε πολλές περιπτώσεις, ωστόσο, οι νέες διαδρομές ήταν μεγαλύτερες και, κατά συνέπεια, πιο επικίνδυνες από τις παλαιότερες διαδρομές. Υπάρχουν δρομολόγια προς την Ιταλία, την Ισπανία και την Ελλάδα. Το τρίτο γεγονός είναι ότι οι θαλάσσιες διαδρομές προς την Ευρώπη είναι όλο και πιο θανατηφόρες. Μεγάλοι αριθμοί έχουν χάσει τη ζωή τους στη θάλασσα: από τον Ιανουάριο του 1998 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2014 υπολογίστηκαν 15.016 νεκροί και αγνοούμενοι (Farques & Bonfanti, 2014, σελ. 11).

# ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Συριακή Κρίση και Μετανάστευση

Στη Συρία ο εμφύλιος πόλεμος προκαλεί μαζικές ροές προσφύγων ξεκινώντας από το 2012. Αναλαμβάνουν ένα μακρύ και επικίνδυνο ταξίδι σε χώρες που είναι τόσο ανασφαλείς όσο αυτοί που φεύγουν, στο έλεος λαθρεμπόρων. Το τελευταίο βήμα αυτού του ταξιδιού είναι η νότια ακτή της Μεσογείου και η Ευρώπη (Farques & Bonfanti, 2014, σελ. 11).

Οι λαθρέμποροι είναι υπεύθυνοι για αμέτρητους θανάτους στη θάλασσα, αλλά δεν αποτελούν τη βασική αιτία του προβλήματος. Είναι λάθος απάντηση σε ανθρώπους που είναι απελπισμένοι για διεθνή προστασία. Οι άνθρωποι που εγκαταλείπουν τη Συρία αναζητούν τώρα καταφύγιο σε όλα τα μέρη του αραβικού κόσμου και στην Τουρκία. Η συντριπτική πλειοψηφία των μεταναστών που διακινούνται στη

θάλασσα χρειάζεται διεθνή προστασία. Αφού εγκαταλείψουν τις χώρες τους, προσπαθούν να φτάσουν σε ένα για να ζητήσουν άσυλο και προστασία (Farques & Bonfanti, 2014, σελ. 15).

Με τις αυξανόμενες εξεγέρσεις στη Συρία το 2011, έγινε μαζική εκτόπιση πληθυσμών. Η σημερινή «προσφυγική κρίση» κλιμακώθηκε σημαντικά και ο αντίκτυπός της διευρύνεται από τις γειτονικές χώρες προς την Ευρώπη. Οι άνθρωποι θα συνεχίσουν να εγκαταλείπουν τα περιβάλλοντα όπου αισθάνονται επισφαλείς και η Ευρώπη θα συνεχίσει να αντιμετωπίζει μεγάλες εισροές από γειτονικές χώρες που αντιμετωπίζουν προβλήματα. Έχει σημειωθεί ραγδαία αύξηση του αριθμού των προσφύγων που εισέρχονται στην Ευρώπη, κυρίως μέσω μη εξουσιοδοτημένων διαύλων, ενώ ο αριθμός των νεκρών στις Τουρκικές και Ελληνικές ακτές έφτασε σε δραστικά επίπεδα. Η μετανάστευση ξεκινά από δυσκολίες, περιορισμούς, συγκρούσεις και τελικά βία και πολέμους στη χώρα καταγωγής. Οι άνθρωποι αποφασίζουν μόνο να μετακινούνται όταν βλέπουν ότι η δεδομένη σύγκρουση αποτελεί απειλή, ένα περιβάλλον ανασφάλειας, το οποίο δεν μπορεί να διαχειριστεί (Yazgan & Sirkeci, 2015, σελ. 182).

Οι πρωταρχικές αιτίες στη Συρία είναι απίθανο να εξαφανιστούν σύντομα. Πολύ πριν από τη σημερινή βία, αυτή ήταν μια χώρα με πολύπλευρα προβλήματα: η ανεργία, η ανισότητα εισοδήματος, η καταστολή των μειονοτήτων, η καταστολή της αντιπολίτευσης είναι μόνο μερικά θέματα που πρέπει να αναφέρουμε. Η Τουρκία είχε μια ανοιχτή πολιτική για τα σύνορα, αλλά πολλοί Σύριοι είναι απελπισμένοι να εγκαταλείψουν την Τουρκία και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δημιουργήθηκαν κάποιες τοπικές συγκρούσεις μεταξύ των Σύριων και των ντόπιων. Η ανακοίνωση της Γερμανίας να δεχθεί μισό εκατομμύριο Σύριους ετησίως είναι σαφώς ένα κίνητρο, αλλά ήδη υπήρχε ένας μεγάλος αριθμός Σύριων που εγκατέλειψαν την Τουρκία πολύ καιρό πριν. Ο δυνητικός αντίκτυπος της συμφωνίας που υπεγράφη μεταξύ της Τουρκίας και της ΕΕ στις 16 Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την «επανεισδοχή ατόμων που διαμένουν χωρίς άδεια», η οποία κυρώθηκε από την Τουρκία στις 25 Ιουνίου 2014 (Yazgan & Sirkeci, 2015, σελ. 183).

Η συριακή κρίση δεν αναμενόταν και άρχισε να παράγει πρόσφυγες τον Απρίλιο του 2011, τώρα η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες αναφέρει τους Σύριους που είναι εγγεγραμμένοι στην Αίγυπτο. Οι τρεις χώρες που λαμβάνουν τους μεγαλύτερους αριθμούς είναι ο Λίβανος, η Ιορδανία και η Τουρκία. Η προσοχή του κόσμου στράφηκε προς τη συριακή κρίση και το ζήτημα των προσφύγων που προκλήθηκε από τον πόλεμο πληρεξουσίων στη Συρία πολύ πρόσφατα. Ωστόσο, η μετανάστευση της Συρίας δεν είναι ένα νέο φαινόμενο. Η χώρα αυτή ήταν ασταθής, έχει βιώσει στρατιωτικά πραξικοπήματα από την αρχή της ίδρυσής του. Η Συρία αντιμετώπισε περισσότερες από 20 στρατιωτικές παρεμβάσεις κατά τα επόμενα χρόνια του πρώτου πραξικοπήματος το 1949. Ωστόσο, το 2011 αποτέλεσε

έτος καμπής για τη Συρία, καθώς τόσο ο όγκος όσο και η φύση της μετανάστευσης από τη χώρα αυτή άλλαξαν δραματικά. Μετά από λαϊκές εξεγέρσεις κατά των δικτατοριών σε πολλές αραβικές χώρες, πολλοί Σύριοι χύθηκαν στους δρόμους για να διαμαρτυρηθούν για την κυβέρνηση Μπασάρ αλ-Ασαντ. Οι διαδηλώσεις στο δρόμο εξελίχθηκαν σε έναν εμφύλιο πόλεμο που θα μπορούσε να προκαλέσει μια τεράστια εισροή προσφύγων αργότερα (Yazgan & Sirkeci, 2015, σελ. 185).

# ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: Συριακή Κρίση

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Προέλευση της Συριακής Κρίσης

Μεταξύ της ανεξαρτησίας της Συρίας το 1946 και της ένωσής της με την Αίγυπτο το 1958, η κοινωνία της Συρίας ήταν πολιτιστικά και πολιτικά ενεργή. Η μέση διάρκεια ζωής μιας κυβέρνησης στη Συρία ήταν μικρότερη από ένα χρόνο, μέχρι που ο Χάφεζ αλ Ασαντ κατέλαβε την εξουσία το 1970 (Haran, 2016, σελ. 6). Το κόμμα των Paths ήρθε στην εξουσία στις 08/03/1963, η χώρα εισήλθε σε μια ολοκληρωτική εποχή και γεννήθηκε ένα αυταρχικό κράτος, υποστηρίζοντας μια ιδεολογία του παν-αραβισμού εναντίον της Σουνιτικής Αραβικής πλειοψηφίας και των δυτικών συμμάχων της με το σύνθημά της «Ενότητα, Ελευθερία, Σοσιαλισμός ". Η άφιξη του Hafez al-Assad στην εξουσία το 1970 ήρθε με υποσχέσεις για την απαλότητα των περιοριστικών πολιτικών και των οικονομικών μεταρρυθμίσεων. Η πραγματικότητα ήταν τελείως διαφορετική. Σε εκείνο το έτος υπήρξε η επιρροή του εθνικισμού που ενισχύθηκε από την απώλεια των Golan Heights στον πόλεμο ενάντια στο Ισραήλ. Η Συρία είναι μια πολυθρησκευτική και πολυπολιτισμική χώρα (Tyyskä et al., 2017, σ. 3). Ο εξουσιασμός, η διαφθορά και οι οργανισμοί που ελέγχουν, διοχετεύουν και αναδιανέμουν προνόμια (Kawakibi, 2013, σ. 5). Ο Hafez al-Assad ανέπτυξε πολύ στενές σχέσεις με την τότε ΕΣΣΔ και το Ιράν και είχε αντι-Δυτικά, αντι-Ισραηλινά συναισθήματα (Haran, 2016, σ. 6). Μεταξύ του 1979 και του 1982, η χώρα είδε ειρηνική διαμαρτυρία και ένοπλη βία. Στη Συρία, η πλειονότητα της σουνιτικής κοινότητας, που εκπροσωπείται από τη Μουσουλμανική Αδελφότητα, αντέδρασε στον κανόνα της ελίτ των Αλαβών, συμμετέχοντας σε πολλές αστικές εξεγέρσεις, συμπεριλαμβανομένης μεγάλης εξέγερσης στις πόλεις της Βόρειας Ευρώπης στις αρχές της δεκαετίας του 1980. Η οικονομική κάμψη στα τέλη της δεκαετίας του 1980 επηρέασε αρνητικά τον δημόσιο τομέα, παράλληλα με την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης και τις ειρηνευτικές διαδικασίες της δεκαετίας του 1990 σχετικά με τον πόλεμο του Ισραήλ, αύξησε τη δυσπιστία για το καθεστώς. Η πτώση της Σοβιετικής Ένωσης έθεσε εκτός λειτουργίας το σημαντικό ποσό εξωτερικής βοήθειας (Tyyskä et al., 2017, σελ. 4).

Το 2000 ο Μπαχάαρ αλ-Άσαντ διαδέχτηκε τον πατέρα του. Θεωρήθηκε ως ελευθερωτής και εν μέρει εκπαιδεύτηκε στη Δύση. Ήταν ένας απρόθυμος πολιτικός και εισήχθη στην πολιτική όταν ο αδελφός του Μπάσελ, πέθανε το 1994. Υπήρξε τριβή μεταξύ του κατοίκου και του Κόμματος του Μπαάθ επειδή ο Μπασάρ ήταν φιλελεύθερος και δημοφιλής στα αντίθετα κόμματα και τις θρησκευτικές μειονότητες (Χασάν, 2016, σελ. 8). Η φιλελεύθερη υπόσχεση για την περιοχή ήταν βραχύβια, καθώς ο Μπασάρ al-

Assad ξεκίνησε μια στρατιωτική καταστολή των διαδηλωτών της Αραβικής Άνοιξης, με αποτέλεσμα έναν εμφύλιο πόλεμο (Tyyskä et al., 2017, σ. 3). Είναι Αλαβίτης και η σύζυγός του Άσμα είναι Σουνίτης από το Χομς. Οι Κούρδοι, οι Αλαβίτες και οι χριστιανοί διαφόρων ομολογιών και άλλοι αποτελούσαν το 41% του πληθυσμού (Hasan, 2016, σελ. 6). Το 2001, το «Printempsde Damas» αποτυγχάνει να δημιουργήσει σταθερότητα. Το 2003 υπήρξε ο πόλεμος στο Ιράκ και ο Bashar Al Asaad υποστήριξε τον πόλεμο θέτοντας ένα άλλο πρόβλημα στο καθεστώς, ενισχύοντας τη βία των θρησκειών (Tyyskä et al., 2017, σελ. 4). Το 2005 δημιουργήθηκε μια αντίθετη συμμαχία με την ονομασία «Δήλωση της Δαμασκού για δημοκρατική αλλαγή». Η φυλάκιση των Printemps κλείνει τους λίγους χώρους για εθνική συζήτηση (Kawakibi, 2013, σ. 5). Εν τω μεταξύ άρχισαν να προκύπτουν οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα. Η Συρία σημείωσε αύξηση της φτώχειας κατά 10% (μεταξύ 2005 και 2011) (Tyyskä et al., 2017, σ. 5).

Πολλά αραβικά καθεστώτα είδαν την απόλυτη κυριαρχία τους να εξατμίζεται με τις αραβικές εξεγέρσεις που ήρθαν στο τέλος του 2010. Στη Συρία, η φύση της νομιμότητας της εξουσίας δεν φαινόταν τόσο διαφορετική από αυτή των άλλων καθεστώτων. Οι παρατηρητές είχαν υποθέσει ότι το καθεστώς θα επιβιώσει (Kawakibi, 2013, σ. 6). Το 2010, η οικονομία ήταν αρκετά καλή. Το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά μέσο όρο 5,5% μεταξύ του 2005 και του 2009. Πολλοί από τους Σύριους μπορούσαν να βρουν θέσεις εργασίας στον Κόλπο, οπότε η ανεργία ήταν πάνω από οκτώ (8) τοις εκατό. Το μεγαλύτερο μέρος του εξωτερικού χρέους οφειλόταν στη Ρωσία και το σύνολο ήταν 12,5% του ΑΕΠ, δεδομένου ότι ο Hafez είχε σκόπιμα περιορισμένο εξωτερικό δανεισμό, καθώς δεν ήθελε να γίνει ευαίσθητη η Συρία στην εξωτερική πολιτική πίεση (Hasan, 2016, σ. 6). Ο Μπασάρ επιβεβαίωσε με βεβαιότητα ότι η Συρία δεν θα αντιμετωπίσει προβλήματα όπως κάποιες άλλες χώρες στην περιοχή, δηλώνοντας ότι οι συνθήκες στη Συρία ήταν διαφορετικές (Haran, 2016, σ. 8).

Αλλά, δυστυχώς, οι θρησκευτικές, ταξικές, εθνοτικές, πολιτικές συγκρούσεις και οι εξωτερικοί παράγοντες αλληλεπιδρούν επιδεινώνοντας τον εμφύλιο πόλεμο (Tyyskä et al., 2017, σελ. 5). Οι νέοι διαδηλωτές άρχισαν να εκφράζουν την οργή τους σε συγκεκριμένο περιστατικό και οι κινήσεις ξεκίνησαν με μικρές, περιορισμένες συγκεντρώσεις τον Φεβρουάριο του 2011. Λόγοι όπως το " down the regime'' " ακούστηκαν στην τηλεόραση όλη την ώρα από διαμαρτυρίες στην Τύνιδα και το Κάιρο. Στις 18 Μαρτίου, στη νότια πόλη Daraa, οι μαθητές έγραψαν «down the regime''» στα τείχη του σχολείου τους, συνελήφθησαν και βασανίστηκαν. Τα κύρια αιτήματα των διαδηλωτών ήταν η απελευθέρωση των συλληφθέντων παιδιών, η κατάργηση των νόμων περί μεταβίβασης της γης και η άρση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης (Haran, 2016, σελ. 15). Οι υπόγειες διαμαρτυρίες έγιναν ξαφνικά μαζικές κινήσεις. Οι διαδηλωτές κατηγορήθηκαν ως εχθροί. Μετά από μια περίοδο σύγχυσης, ο Πρόεδρος της Συρίας

παρέδωσε δύο ομιλίες που δεν ευχαριστούσαν τους διαμαρτυρόμενους που ήθελαν ελευθερία και μεταρρύθμιση (Kawakibi, 2013, σ. 6). Το σλόγκαν των διαδηλωτών «Θεός, Συρία και ελευθερία, αυτό είναι όλα» ήταν σε απάντηση στο «Θεό, Συρία και Μπαχάαρ» του καθεστώτος, αυτό είναι όλο. Η κατασταλτική διαχείριση της κρίσης είχε ως αποτέλεσμα την εμφάνιση ένοπλης αντιπολίτευσης πέντε μήνες μετά την έναρξη της. Ο συριακός στρατός διέπραξε φρικαλεότητες και οι κάτοικοι πήραν όπλα στο χέρι τους για να προστατεύσουν την οικογένειά τους. Η στρατιωτικοποίηση της αντίστασης και η ένοπλη καταστολή ειρηνικών διαφορών συνέβαλαν σε μαζική έξοδο και μετανάστευση από πόλεις – στόχους σε προορισμούς τόσο εντός όσο και εκτός της περιοχής. Χιλιάδες πολίτες που ζούσαν στις παραμεθόριες περιοχές αναζητούσαν καταφύγιο στην Τουρκία, την Ιορδανία, τη Λιβύη και το Ιράκ (Kawakibi, 2013, σελ. 7).

Ο εμφύλιος πόλεμος που ξεκίνησε το 2001 συνεχίζεται. Η συριακή οικονομία αποδεκατίστηκε από τον εμφύλιο πόλεμο και τους προηγούμενους συμμάχους και γείτονες της Συρίας, καθώς οι χώρες της Τουρκίας και των αραβικών συνδικάτων άρχισαν να επιβάλλουν κυρώσεις κατά της καταπίεσης από το καθεστώς του Al-Assad. Η Ρωσία και το Ιράν είναι οι μόνες χώρες με οικονομικές εμπορικές σχέσεις με τη Συρία. Και η Δύση έχει απομονώσει την Συρία σε επίπεδο ινστιτούτων. Έχει γίνει διαχωρισμός εξουσίας στην Συρία. Ο προ-δυτικός άξονας των Σουνιτών (υποστηριζόμενοι από τις ΗΠΑ, τον Καναδά, την ΕΕ και την Τουρκία) και τον άξονα της Σιιτικής Αντίστασης (υποστηρίζεται από τη Ρωσία, το Ιράν, το Ιράκ και τη Χεζμπολά). Ο εμφύλιος πόλεμος έγινε ακόμα πιο πολύπλοκος και βίαιος λόγω της αυξανόμενης παρουσίας του ISIS στο Ιράκ και τη Συρία. Το 2014, αυτή η ομάδα, αποτελούμενη από σουνιτικές αντάρτικες ομάδες που υποστήριζαν αρχικά την Αλ Κάιντα, κήρυξε την αποκατάσταση ενός «χαλιφάτου» στην επικράτεια του Ιράκ και της Συρίας. Αυτή η αναδυόμενη ομάδα, την οποία κατέθεσε η λίστα των τρομοκρατών από την αμερικανική κυβέρνηση, αποτελεί πλέον ένα τρίτο μέρος στη συριακή αναταραχή. Από τον Φεβρουάριο του 2017, οι ειρηνευτικές συνομιλίες συνεχίζονται με την κυβέρνηση Al-Assad, που διακόπτεται από ορισμένες αποτυχημένες προσπάθειες κατάπαυσης του πυρός (Tyyskä and co., 2017, σελ. 6).

Μια από τις αιτίες της ατελείωτης συριακής κρίσης είναι η δυτική παρέμβαση. Μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, οι Συριακές σχέσεις με τις Η.Π.Α ξεκίνησαν σε ισότιμη βάση και διαμορφώθηκαν από την πολιτική της αραβο-ισραηλινής σύγκρουσης και του Ψυχρού Πολέμου. Οι ΗΠΑ σκόπευαν να συμμαχήσουν με τη Συρία μετά την επίθεση της 11ης Σεπτεμβρίου. Ο πόλεμος που διεξήχθη από τις ΗΠΑ εναντίον του Ιράκ και της Συρίας δεν εντάχθηκε στον αμερικανικό συνασπισμό κατά του Ιράκ Ο Μπασάρ ήταν στην εξουσία. Από την άλλη πλευρά, η Ρωσία ενδιαφέρθηκε για τη Μέση Ανατολή και

ιδιαίτερα για τη Συρία. Στο Ταρτού, στη Συρία, έχουν τη μοναδική ναυτική βάση τους στη Μεσόγειο Θάλασσα. Πρόκειται για συμφωνία που έγινε το 1971 με το καθεστώς Hafez al-Assad (Yui Li, 2016, σελ. 6). Λόγω των συμβάσεων όπλων Ρωσίας-Συρίας, η Ρωσία αντιστέκεται ολοένα και περισσότερο στις διεθνείς πιέσεις για την επιβολή κυρώσεων κατά του καθεστώτος Assad. Η Συρία ήταν το πεδίο μάχης μεταξύ των ΗΠΑ και της Ρωσίας. Οι στρατιωτικές ενέργειες τόσο των Ηνωμένων Πολιτειών όσο και της Ρωσίας προσέφεραν καύσιμα στον εμφύλιο πόλεμο της Συρίας (Yui Li, 2016, σελ.7).

# ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Σύριοι Μετανάστες και Αιτούντες Άσυλο

Δεδομένου ότι η σύγκρουση δεν παρουσιάζει σημάδια ύφεσης στο εγγύς μέλλον, υπάρχει συνεχής αύξηση του αριθμού των Σύριων που εγκαταλείπουν τα σπίτια τους. Η συριακή κρίση των προσφύγων φαίνεται να κλονίζει την ευρωπαϊκή κοινή πολιτική για τη μετανάστευση και το άσυλο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξακολουθεί να επικεντρώνεται στην ενίσχυση των συνόρων και στην κατηγοριοποίηση του λαού ως προσφύγων και οικονομικών μεταναστών. Από τα μέσα του καλοκαιριού του 2015, σημειώθηκε αύξηση του αριθμού των προσφύγων που έφθασαν στην Ευρώπη. Τα περισσότερα από αυτά μέσω μη εξουσιοδοτημένων καναλιών. Τα νεκρά σώματα στις Τουρκικές και Ελληνικές ακτές έφθασαν σε δραματικούς αριθμούς, όπως και το σώμα ενός μικρού κουρδικού παιδιού από τη Συρία που λεγόταν Aylan Kurdi, και βρέθηκε σε μια παραλία στην Αλικαρνασσό. Ήταν η εποχή που οι απλοί άνθρωποι και οι κυβερνήσεις στην Ευρώπη άρχισαν να συμπαθούν και άρχισαν να προσφέρουν βοήθεια (Yazgan, Utku και Sirkeci, 2015, σ. 1). Για τους Σύριους υπάρχουν δύο επιλογές πρόσβασης στην προστασία σε εκβιομηχανισμένες χώρες. Ο πρώτος είναι να ταξιδέψει νόμιμα ή παράνομα σε ένα κράτος και να ζητήσει άσυλο εκεί και ο δεύτερος πρέπει να αναγνωριστεί ως πρόσφυγας για επιλογή επανεγκατάστασης από μια χώρα πρώτου ασύλου (Ostrand, 2015, σ. 5). Υπάρχουν πέντε χώρες, η Τουρκία, ο Λίβανος, η Ιορδανία, το Ιράκ και η Αίγυπτος που αντιμετωπίζουν μόνοι τους τις οικονομικές προκλήσεις και τα πολιτικά εμπόδια, αλλά παράλληλα προσφέρουν τη βοήθειά τους και τη διευθέτηση τους στους Σύριους. Πολλές χώρες υψηλού εισοδήματος που δεν έχουν προσφέρει χώρους επανεγκατάστασης περιλαμβάνουν την Ιαπωνία, το Κουβέιτ, το Κατάρ, η Ρωσία, η Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Επιπλέον, το ίδιο και η Κίνα και η Ινδία (Ostrand, 2015, σελ. 12). Ακολουθεί πίνακας που δείχνει τις πιο κοινές εθνικότητες των θαλάσσιων αφίξεων στην Ελλάδα. Όπως βλέπουμε 11.552 οι Σύριοι ήρθαν στην Ελλάδα προσπαθώντας να βρουν ένα ασφαλέστερο κανάλι για να φτάσουν στις πιο ευχάριστες χώρες όπως η Γερμανία.

**Πίνακας 1: Most Common Nationalities of Sea Arrivals Since (since 1 January 2018).**

| Country of origin | Data date | | |
|---|---|---|---|
| Syrian Arab Rep. | 30 Apr 2018 | 41.2% | 3,446 |
| Iraq | 30 Apr 2018 | 23.7% | 1,981 |
| Others | 30 Apr 2018 | 12.7% | 1,064 |
| Afghanistan | 30 Apr 2018 | 11.4% | 955 |
| Dem. Rep. of the Congo | 30 Apr 2018 | 3.9% | 328 |
| State of Palestine | 30 Apr 2018 | 2.0% | 171 |
| Iran (Islamic Rep. of) | 30 Apr 2018 | 1.6% | 135 |
| Algeria | 30 Apr 2018 | 1.5% | 124 |
| Stateless | 30 Apr 2018 | 1.2% | 101 |
| Kuwait | 30 Apr 2018 | 0.5% | 41 |
| Pakistan | 30 Apr 2018 | 0.2% | 16 |

Source: https://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean/location/5179 (30/02/2018)

Οι άνθρωποι απομακρύνονται από τις δυσκολίες. Μόλις δημιουργηθεί αυτή η εμπειρία της κίνησης, αναδύεται μια κουλτούρα μετανάστευσης και αυτό οδηγεί στη συνεχή μετανάστευση από ορισμένα μέρη του κόσμου, ακόμη και μετά την εξαφάνιση των ριζών. Ακόμη και αν εξαφανιστούν οι ρίζες αυτής της συριακής κρίσης, η Συρία, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ήταν μια χώρα με πολύπλευρα προβλήματα, όπως η ανεργία και η καταστολή των μειονοτήτων. Η μετανάστευση της Συρίας θα συνεχιστεί καθώς συνεχίζεται η μετανάστευση του Ιράκ και του Αφγανιστάν. Η Ευρώπη πρέπει να δεχτεί από τώρα και στο εξής να ζει με σημαντικές κοινότητες μεταναστών της Συρίας και αν δεν υπάρξει διευθέτηση σχετικά με την κρίση στη Συρία, οι εκροές αυτές θα παραμείνουν ισχυρές για μεγάλο χρονικό διάστημα (Yazgan, Utku and Sirkeci, 2015, σελ. 2). Ο συνολικός αριθμός ατόμων που χρειάζεται βοήθεια σύμφωνα με το UNHCR στις 24/05/2018 είναι 5654581 (**Source: http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php )**

# ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Πολιτικές Τοποθετήσεις περί Συριακής Κρίσης

Οι Σύριοι ήθελαν να εγκαταλείψουν την Τουρκία, η οποία τους υποδέχτηκε σε εκατομμύρια. Το ερώτημα είναι γιατί. Ένα πρώτο κίνητρο θα μπορούσε να είναι η ανακοίνωση της Γερμανίας να δεχτεί μισό εκατομμύριο Σύριους κάθε χρόνο. Ένας άλλος λόγος μπορεί να είναι η συμφωνία που υπεγράφη μεταξύ της Τουρκίας και της ΕΕ στις 16 Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την «επανεισδοχή των ατόμων που διαμένουν χωρίς άδεια». Η συμφωνία επικυρώθηκε από την Τουρκία στις 25 Ιουνίου 2014 και το 2016 εφαρμόστηκε. Το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της συμφωνίας ορίζει ότι: «η Τουρκία δέχεται εκ νέου ... τα πρόσωπα που « εισήλθαν παράνομα και απευθείας στο έδαφος των κρατών μελών μετά την παραμονή τους στο έδαφος της Τουρκίας ή τη διαμετακόμισή τους » (Yazgan, Utku και Sirkeci, 2015, σελ. 2). Με άλλα λόγια, όλοι οι άνθρωποι που δεν έχουν δικαίωμα προστασίας στην Ελλάδα (διεθνώς) θα επιστραφούν στην Τουρκία. Κάθε άτομο που φτάνει στις ελληνικές ακτές και υποβάλλει αίτηση για άσυλο θα περάσει από μια ταχεία διαδικασία. Όσοι δεν υποβάλλουν αίτηση ασύλου ή των οποίων οι αιτήσεις είχαν αρνητικό αποτέλεσμα θα επανεισάγονται άμεσα στην Τουρκία (IOM, 2017, σελ. 2). Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (IOM), οι πολιτικοί παράγοντες είχαν σημαντικό αντίκτυπο στις ροές εντός της περιοχής το 2016. Η συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας της 18ης Μαρτίου έφερε μεταναστευτικά ρεύματα μέσω της Ανατολικής Μεσογείου και της διαδρομής των Δυτικών Βαλκανίων σε δυσμενή θέση. Στην Ελλάδα το 2016 έφερε 176.906 αφίξεις σε σύγκριση με τις 857.363 που καταγράφηκαν το 2015, σημειώνοντας μείωση κατά 79%. Επιπλέον, παρατηρήθηκε πτώση της άφιξης μετά τον Μάρτιο, όταν καταγράφηκαν 27.123 σε σύγκριση με τις 3.934 αφίξεις που αναφέρθηκαν τον Απρίλιο. Αυτό αντιπροσωπεύει μια δραστική αντίθεση (+ 77%) στην ίδια περίοδο το 2015, 6.785 που καταγράφηκε το Μάρτιο και 12.029 καταγράφηκαν τον Απρίλιο (IOM, 2017, σελ. 1).

Η Συρία αντιμετώπισε περισσότερες από 20 στρατιωτικές παρεμβάσεις κατά τα επόμενα χρόνια του πρώτου πραξικοπήματος το 1949. Η μετανάστευση της Συρίας δεν είναι ένα νέο φαινόμενο, η προσοχή του κόσμου είναι ότι πρόσφατα στράφηκε στη συριακή κρίση και το ζήτημα των προσφύγων. Μέχρι το 2011, η βιβλιογραφία τόνισε κυρίως την αποδημία με οικονομικά κίνητρα από τη Συρία. Το έτος 2011 υπήρξε έτος καμπής, καθώς η μετανάστευση από αυτή τη χώρα άλλαξε δραματικά. Μετά από λαϊκές εξεγέρσεις κατά των δικτατοριών σε πολλές αραβικές χώρες, πολλοί Σύριοι χύθηκαν στους δρόμους για να διαμαρτυρηθούν για την κυβέρνηση Μπασάρ αλ-Ασαντ. Αργότερα, οι διαδηλώσεις στο δρόμο εξελίχθηκαν σε εμφύλιο πόλεμο (Yazgan, Utku και Sirkeci, 2015, σελ. 65). «Η ICRC (International

Committee of the Red Cross), τον Ιούλιο του 2012, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η σύγκρουση στη Συρία είναι μια μη διεθνής ένοπλη σύγκρουση, υποδηλώνοντας ότι το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο εφαρμόζεται σε όλους τους τομείς όπου διεξάγονται εχθροπραξίες. Είναι σημαντικό η προστασία που παρέχεται σε εκείνους που εγκαταλείπουν τους Σύριους να περιλαμβάνει θεραπείες που σέβονται τη θεμελιώδη ανθρωπιά και την αξιοπρέπεια των ενδιαφερομένων ατόμων και εγγυώνται τα ελάχιστα ανθρωπιστικά πρότυπα, μεταξύ των οποίων: «α. Πρόσβαση στο έδαφος και στην ασφάλεια, β. Προστασία από την επαναπροώθηση, γ. Πρόσβαση στις ανάγκες της ζωής, συμπεριλαμβανομένης, i. Επαρκές κατάλυμα με κατάλληλες υγειονομικές ρυθμίσεις (είτε παρέχονται σε αποκλειστικούς χώρους είτε εξασφαλίζονται μέσω κοινοτικών ρυθμίσεων φιλοξενίας), ii. Τρόφιμα, iii. Εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης iv. Πρόσβαση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δ. Τεκμηρίωση ταυτότητας, π.χ. Σεβασμός στην οικογενειακή ενότητα και, όπου απαιτείται, ειδική προστασία για τα παιδιά, ιδίως εκείνων που είναι ασυνόδευτοι / χωρισμένοι, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων για την ανίχνευση της οικογένειας και στ. Σεβασμός στις αρχές της μη διακριτικής μεταχείρισης και της ελεύθερης κυκλοφορίας » Refworld, International Protection Considerations with regard to people fleeing the Syrian Arab Republic, Update I, 2012)

Οι κινήσεις σχετίζονται με την πολλαπλή κρίση εκτοπισμού και τους συνοριακούς ελέγχους της ΕΕ. Από την άνοιξη του 2015, περίπου 1 εκατομμύριο έφυγαν από την Τουρκία, πρώτα από την Ελλάδα και στη συνέχεια από τα Βαλκάνια σε Μακεδονία, Σερβία, Ουγγαρία, Κροατία, Αυστρία, Γερμανία και Σκανδιναβία. Αυτές οι κινήσεις ήταν ως επί το πλείστον ακανόνιστες (Allen & co, 2017, σελ. 11). Από την αρχή της συριακής σύγκρουσης μέχρι τα τέλη του 2015, η Τουρκία είχε κρατήσει τα σύνορά της ανοιχτά σε ανθρώπους από γειτονικές χώρες. Ωστόσο, οι Σύριοι δεν κατηγοριοποιήθηκαν ως «πρόσφυγες» (mülteci), αλλά προτιμούσαν τον όρο άτομα υπό «προσωρινή προστασία» - ή μάλιστα πρότειναν να είναι «φιλοξενούμενοι» (misafir), μια κατηγορία χωρίς νομική έννοια. Ο Ερντογάν δήλωσε ότι μόνο η Τουρκία και μερικές άλλες χώρες χαιρέτισαν τους καταπιεσμένους Σύριους, ενώ η Ευρώπη κλείνει την πόρτα τους. Στην πράξη, η Τουρκία δεν ήθελε ή δεν μπορούσε να προσφέρει βιώσιμες συνθήκες διαβίωσης για μετανάστες και πρόσφυγες. Υπάρχουν προβλήματα με τα καταλύματα που παρέχονται. Πρόσβαση στην εκπαίδευση και την υγεία, άδεια εργασίας και στέγασης (Allen & co, 2017, σελ. 12).

Το 2011 η αρχή της κρίσης η ΕΕ ήταν ικανοποιημένη από τη στιγμή που οι συριακές ροές έφθασαν στα σύνορα της νοτιοανατολικής Ευρώπης όπως η Ελλάδα, η Σερβία και η Κροατία. Η Σουηδία, η Δανία και η Γερμανία καλωσόρισαν τους Σύριους. Οι τρομοκρατικές επιθέσεις στο Παρίσι και στις Βρυξέλλες

τροφοδότησαν την ανησυχία και την άνοδο του εθνικισμού. Από το 2014, η ΕΕ και ιδιαίτερα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή άρχισαν να αναπτύσσουν ένα συνδυασμό πολιτικών με στόχο την αντιμετώπιση των βασικών αιτιών, των προγραμμάτων επανεγκατάστασης και μετεγκατάστασης, την ενίσχυση των συνοριακών ελέγχων, τη διεθνή προστασία και το βελτιωμένο σύστημα υποδοχής. Νέες συμμαχίες προέκυψαν κυρίως από την ομάδα του Visegrad της Ουγγαρίας, της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Σλοβακίας και της Πολωνίας και μιας βαλκανικής ομάδας υπό την ηγεσία της Αυστρίας, εξαιτίας της ξενοφοβίας σε συνδυασμό με μια αντιλαϊκή αφήγηση (Allen & co, 2017, σελ. 13).

Οι τρομοκρατικές ομάδες όπως το ισλαμικό κράτος φαίνεται να δημιουργούν νέες φρίκες και να χρησιμοποιούν τη Συρία ως βάση για να επεκταθούν στη Μέση Ανατολή, να επιτεθούν στην Ευρώπη και να εμπνεύσουν τρομοκράτες σε όλο τον κόσμο. Η Συρία είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός προσφύγων παγκοσμίως. Η Τουρκία φιλοξενεί περισσότερα από δύο εκατομμύρια, τον Λίβανο πάνω από ένα εκατομμύριο και την Ιορδανία πάνω από 600.000. Η κρίση των προσφύγων έφτασε σε επικές διαστάσεις και τα γειτονικά κράτη αισθάνονται παγιδευμένα. Η ανανέωση, η οποία εκδιώκει έντονα τους πρόσφυγες στις χώρες καταγωγής τους, ενώ η σύγκρουση ή άλλοι κίνδυνοι παραμένουν, απαγορεύεται βάσει της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες του 1951 και του Πρωτοκόλλου του 1967. Δεν είναι όλες οι χώρες που έχουν υπογράψει τη σύμβαση και το πρωτόκολλο, αλλά ο κανόνας είναι αποδεκτός (Byman, and Speakman, 2016, σελ. 2). Οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν αποδεχθεί ιστορικά πολλούς πρόσφυγες, αλλά όχι στην περίπτωση των Σύριων. Από τότε που ξεκίνησε η σύγκρουση, οι ΗΠΑ έχουν πάρει λιγότερους από 2000 Σύριους και η κύρια προσπάθεια είναι οικονομική. Όπως τον Φεβρουάριο του 2016, οι Ηνωμένες Πολιτείες προσέφεραν περίπου 5 δισεκατομμύρια δολάρια για να βοηθήσουν τους Σύριους, καθώς και αρκετές εκατοντάδες εκατομμύρια για να ενισχύσουν την Ιορδανία και τον Λίβανο. Μπορούμε να εξηγήσουμε αυτή την προσπάθεια λόγω εσωτερικής πολιτικής ή εξαιτίας του τρομοκρατικού φόβου. Ας μην ξεχνάμε τις επιθέσεις του 2015 στο Παρίσι και τις Βρυξέλλες. Από την άλλη πλευρά, τα δεξιά και ακόμη και τα φασιστικά κόμματα αποκτούν μεγαλύτερη επιρροή και χώρες όπως η Αυστρία, η Ουγγαρία και η Σλοβακία κλείνουν τις πόρτες τους στους πρόσφυγες, όταν άλλοι τους καλωσορίζουν. Η Ελλάδα είναι υπό τη μεγαλύτερη πίεση (Byman, and Speakman, 2016, σελ. 47).

# ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ : Προσφυγές στην Ελλάδα

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Πρόσφυγες στην Ελλάδα

Το 2015 μεγάλος όγκος μεταναστών και προσφύγων πέρασαν τα θαλάσσια σύνορα της Ελλάδας, γεγονός που άλλαξε ριζικά την μεταναστατευτική πολιτική της. Περίπου ένα εκατομμύριο ατόμων αφίχθηκαν στην Ευρώπη, εκ των οποίων οι 870.000 από τις ακτές της Τουρκίας στα Ελληνικά νησιά. Οι νεκροί και οι αγνοούμενοι ήταν πάνω από 3.500 στα νερά της Μεσογείου. Η ίδια εικόνα συνεχίζεται ως και τον Μάρτιο του 2016. Από τον Μάρτιο του 2016 οι ροές αρχίζουν σταδιακά να μειώνονται σηματοδοτώντας μία δεύτερη φάση στο προσφυγικό στην Ελλάδα. Οι λόγοι κυρίως πολιτικοί. Το 2015 η π ΓΔΜ ανακοινώνει ότι μόνο Αφγανοί, Σύριοι και Ιρακινοί επιτρέπεται να περάσουν τα σύνορα της (Έκθεση Πεπραγμένων 2016, σελ. 1). Το κλείσιμο των συνόρων στις 09 Μαρτίου του 2016 εγκλώβισε χιλιάδες ανθρώπους, με συνέπεια η Ελλάδα να υποχρεωθεί να δημιουργήσει τις κατάλληλες δομές για να προστατεύσει τους αιτούντες άσυλο ως την εξέταση του αιτήματος τους, είτε τους διαμένοντες μόνιμα (Παπαδοπούλου 2016, σελ. 35). Όπως ανακοίνωσε ο Ντόναλτ Τρούσκ, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το κλείσιμο των συνόρων ήταν κοινή απόφαση των 28 της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με αυτό τον τρόπο περνούν ένα σαφές μήνυμα στους πρόσφυγες να παραμείνουν στην Τουρκία και να μην εμπιστευτούν τους λαθροδιακινητές. Περαιτέρω αναγκάζεται η Τουρκία να δημιουργήσει τις απαραίτητες δομές για τη μόνιμη φιλοξενία προσφύγων που βρίσκονται στο έδαφος της. Στην Ελλάδα δίνεται χρόνος να διαχειριστεί την προσφυγική κρίση που βρίσκεται στο απόγειο της με την βοήθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (CNN, 2016). Επιπλέον η συμφωνία ΕΕ – Τουρκίας στις 18 Μαρτίου μετέβαλε σε προγενέστερο στάδιο της μεταναστευτικές ροές μέσω της Δυτικής Βαλκανικής οδού και της Ανατολική Μεσογείου. Σύμφωνα με αυτή την συμφωνία οι περιπτώσεις αιτήσεων αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα που εισήλθαν από τα σύνορά της Τουρκίας κρίνονται απαράδεκτες και οι αιτούντες επιστρέφονται στην Τουρκία. Η Τουρκία κρίθηκε ασφαλής τρίτη χώρα ή πρώτη χώρα ασύλου. Βέβαια υπάρχουν αρκετές αμφιβολίες για το αν η Τουρκία μπορεί να θεωρηθεί ασφαλής χώρα και αν πληροί της προϋποθέσεις (Έκθεση Πεπραγμένων 2016, σελ. 3).

Ο αριθμός των ατόμων που έχουν εκδιωχθεί από την χώρα τους έχει αυξηθεί, όπως και ο αριθμός των αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά όχι συγκριτικά αναλόγως. Ο συνολικός αριθμός προσφύγων στην Ελλάδα είναι περίπου 60.000. Η Ελλάδα δεν είναι πλέον χώρα transit και η νέα πραγματικότητα υποχρεώνει την χώρα να προετοιμάσει δομές για την εγκατάσταση των

πληθυσμιακών ροών και την ομαλή ένταξη τους στην κοινωνία. Μετά το κλείσιμο των συνόρων στην Ειδομένη και το εκρηκτικό κλίμα που δημιουργήθηκε, ο μεγαλύτερος αριθμός των ανθρώπων μεταφέρθηκε στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης (Έκθεση Πεπραγμένων 2016, σελ. 2). Μετά τις 20 Μαρτίου οι αιτούντες άσυλο στην Ελλάδα υπόκεινται σε γεωγραφικό περιορισμό. Αυτοί που αφίχθησαν στα νησιά είναι υποχρεωμένοι να παραμείνουν εκεί ως την εξέταση του αιτήματος τους. Ενώ οι προγενέστεροι αιτούντες άσυλο έχουν μεταφερθεί την ηπειρωτική Ελλάδα (Έκθεση Πεπραγμένων 2016, σελ. 4)

Ακολουθεί ο πίνακας 2 όπου φαίνονται οι αιτήσεις ασύλου από το 2013 ως και το 2017, όπου φαίνεται μία σταδιακή αύξηση αυτών από 4814 που ήταν το 2013 σε 54731 το 2017.

Πίνακας 2.

**Στατιστικά Στοιχεία Υπηρεσίας Ασύλου (από 7.6.2013 έως 30.11.2017)**

| Αιτήσεις Ασύλου - Γενική αποτύπωση | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2013 | Μεταβολή % (2013-2014) | 2014 | Μεταβολή % (2014-2015) | 2015 | Μεταβολή % (2015-2016) | 2016 | Μεταβολή % (2016-2017) | 2017 | Σύνολο |
| Σύνολο | 4814 | | 9431 | | 13195 | | 51092 | | 54731 | 133263 |
| Μηνιαίος Μέσος Όρος | 688 | 14.3% | 786 | 39.9% | 1100 | 287.2% | 4258 | 16.9% | 4976 | 2468 |

Στον πίνακα 2 που ακολουθεί διακρίνεται ότι οι Σύριοι είναι αυτοί που έχουν υποβάλει τις περισσότερες αιτήσεις ασύλου με ποσοστό 35% επί των συνολικών αιτήσεως.

Πίνακας 3

| Αιτήσεις Ασύλου - Χώρες προέλευσης | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | Νοέμβριος 2017 | 2017 | Σύνολο | % |
| ΣΥΡΙΑ | 252 | 773 | 3492 | 26693 | 1470 | 15448 | 46658 | 35.0% |
| ΠΑΚΙΣΤΑΝ | 610 | 1618 | 1823 | 4695 | 716 | 8265 | 17011 | 12.8% |
| ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ | 803 | 1709 | 1720 | 4371 | 662 | 7027 | 15630 | 11.7% |
| ΙΡΑΚ | 107 | 174 | 661 | 4812 | 927 | 7300 | 13054 | 9.8% |
| ΑΛΒΑΝΙΑ | 419 | 569 | 1003 | 1420 | 245 | 2245 | 5656 | 4.2% |
| ΜΠΑΝΓΚΛΑΝΤΕΣ | 230 | 633 | 739 | 1215 | 144 | 1302 | 4119 | 3.1% |
| ΙΡΑΝ | 131 | 361 | 242 | 1096 | 89 | 1241 | 3071 | 2.3% |
| ΓΕΩΡΠΑ | 342 | 350 | 386 | 688 | 110 | 1018 | 2784 | 2.1% |
| ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ | 17 | 74 | 60 | 853 | 78 | 1260 | 2264 | 1.7% |
| ΑΙΓΥΠΤΟΣ | 255 | 280 | 343 | 334 | 74 | 940 | 2152 | 1.6% |
| ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ | 1648 | 2890 | 2726 | 4915 | 883 | 8685 | 20864 | 15.7% |
| Σύνολο | 4814 | 9431 | 13195 | 51092 | 5398 | 54731 | 133263 | 100% |

Στον πίνακα 4 και 5 που ακολουθεί παρακολουθούμε τους παράνομους συλληφθέντες αλλοδαπούς ανά έτος αλλά και ανα περιοχή σύλληψης. Οι περισσότερες συλλήψεις πραγματοποιήθηκαν στην Δ.Α

Λέσβου, ενώ είναι χαρακτηριστική η μείωση των συλληφθέντων το έτος 2017 σε 56351 από 196659 που ήταν το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2016.

Πίνακας 4

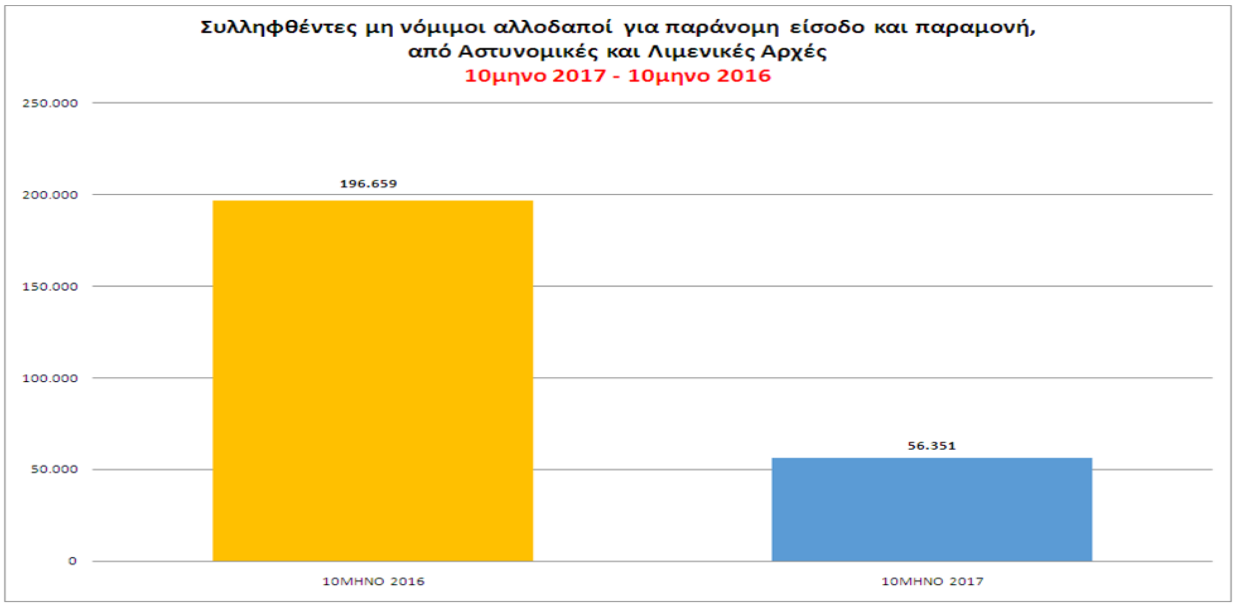


Πίνακας 5

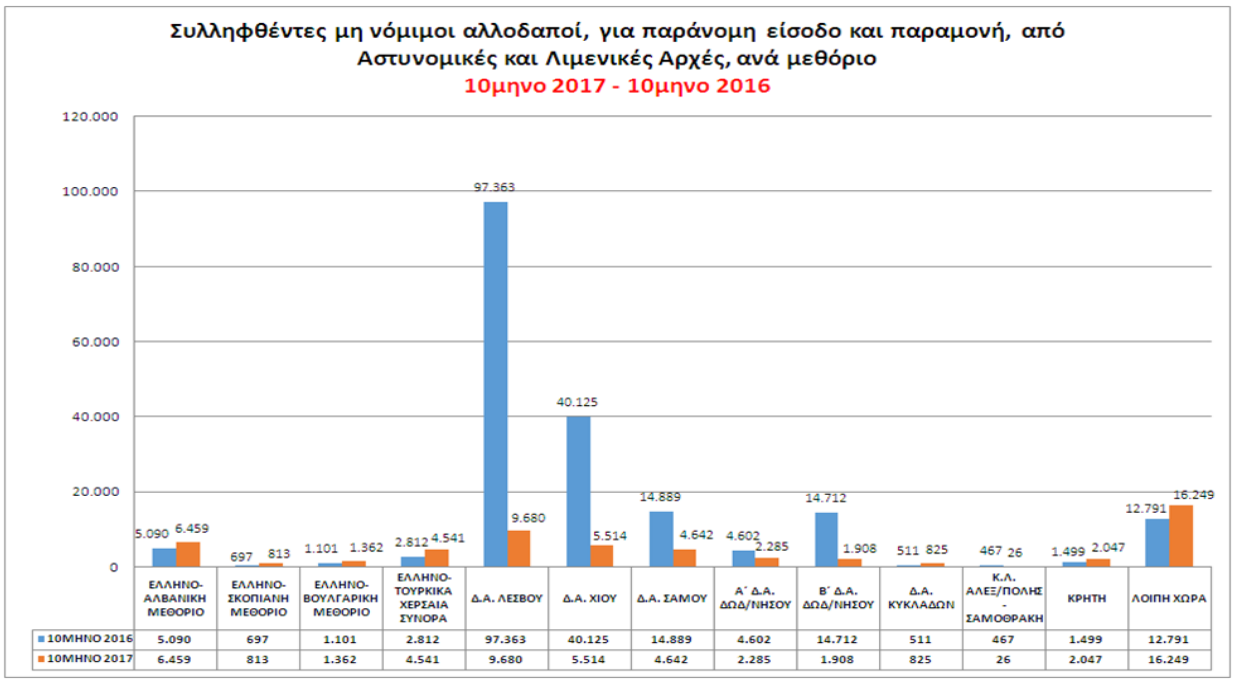

# ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Πρώτης Υποδοχής

Με τον Ν. 3907/2011 έχουμε την ίδρυση της Υπηρεσίας Ασύλου, αρμοδιότητα της είναι εκτός των άλλων η παραλαβή και εξέταση αιτημάτων διεθνούς προστασίας και την απόφανση σε πρώτο βαθμό και την συνεργασία με κρατικούς φορείς, ανεξάρτητες αρχές και μη κυβερνητικές οργανώσεις, όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεθνείς οργανισμούς. Επίσης ιδρύθηκε η Αρχή των Προσφυγών και η Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής. Σε διαδικασίες υποβάλλονται όλοι οι υπήκοοι τρίτων χωρών που συλλαμβάνονται να εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις στη Χώρα. Οι διαδικασίες αυτές περιλαμβάνουν την εξακρίβωση της ταυτότητας και της ιθαγένειας, την καταγραφή τους, τον ιατρικό τους έλεγχο και την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και ψυχολογικής υποστήριξης. Επιπρόσθετα ενημερώνονται για τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα τους με ειδική μέριμνα για όσους ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες. Η Υπηρεσία Πρώτη Υποδοχής συγκροτείται από την Κεντρική Υπηρεσία καθώς και τα Κέντρα Πρώτης Υποδοχής (ΚΕ.Π.Υ) και τις έκτακτες ή κινητές Μονάδες Πρώτης Υποδοχής. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και Οικονομικών συνιστώνται ΚΕ.Π.Υ σε επιλεγμένα σημεία της χώρας όπου παρατηρείται σταθερή ροή παρανόμως εισερχόμενων υπηκόων τρίτων χωρών (ΦΕΚ Α7/26.01.2011)

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν. 3907/2011 τα Κέντρα και οι Μονάδες Πρώτης Υποδοχής διαρθρώνονται σε λειτουργικά κλιμάκια όπως το κλιμάκιο διοικητικής μέριμνας, κλιμάκιο εξακρίβωσης, κλιμάκιο ιατρικού ελέγχου και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και κλιμάκιο ενημέρωσης. Ενημερώνονται οι υπήκοοι τρίτων χωρών για τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα τους και κατόπιν παραπέμπονται στην αρμόδια αρχή για να αποφασίσει για την υπαγωγή τους σε διαδικασία επανεισδοχής, απέλασης ή επιστροφής. Εφόσον η αρμόδια αρχή για την έκδοση απέλασης ή αναγκαστικής επιστροφής κρίνει ότι αυτή πρέπει να αναβληθεί ή δεν είναι αναγκαία η κράτηση, ο υπήκοος τρίτης χώρας επιτρέπεται αναχωρήσει από τις εγκαταστάσεις Πρώτης Υποδοχής εφόσον έχει εφοδιαστεί με γραπτή βεβαίωση. Για τις ανάγκες της εξακρίβωσης και των λοιπών διαδικασιών τα άτομα τελούν υπό καθεστώς περιορισμού της ελευθερίας τους. Σε κάθε περίπτωση ο επικεφαλής του Κέντρου και το προσωπικό μεριμνούν να τους ενημερώνουν για τα δικαιώματα τους και τις υποχρεώσεις τους, να τελούν υπό αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης, να διατηρούν την οικογενειακή τους ενότητα, να έχουν πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη να έχουν πρόσβαση σε καθοδήγηση και νομική συμβουλή, να διατηρούν επαφή με κοινωνικούς φορείς και οργανώσεις και τέλος αν τυγχάνουν να ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες να έχουν κατάλληλη μεταχείριση. Την φύλαξη των εγκαταστάσεων έχει η Ελληνική Αστυνομία (ΦΕΚ Α7/26.01.2011)

Σύμφωνα με την Υ.Α.6634-1-327202-2012 η φύλαξη μπορεί να ανατίθεται και σε προσωπικό Ιδιωτικής Εταιρείας Παροχής Υπηρεσιών Ασφάλειας το οποίο έχει κατάλληλα εκπαιδευτεί.

Ο νόμος 4375/2016 ήρθε να καταργήσει τον Ν. 3907/2011 περί των κεφαλαίων Α και Β΄ που αναφερόταν στην ίδρυση της Υπηρεσίας Ασύλου και της Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής και γίνεται αναμόρφωση τους συστήματος διεθνούς προστασίας, υποδοχής, καταγραφής και ταυτοποίησης των νεοεισερχομένων πολιτών τρίτων χωρών καθώς και του συστήματος υποδοχής και φιλοξενίας των αιτούντων διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το διεθνές και ενωσιακό δίκαιο. Μία από τις βασικές αλλαγές του νόμου είναι η επιτάχυνση της διαδικασίας εξέτασης αιτημάτων διεθνούς προστασίας, προκειμένου να μην υπερβαίνει τις 14 ημέρες.

Με τον Ν. 4375/2016 η υπηρεσία Ασύλου, συγκροτείται ως αυτοτελής Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης, με αρμοδιότητα σε όλη την χώρα, υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό. Έχει ως αποστολή την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ασύλου. Η Υπηρεσία Ασύλου συγκροτείται από την Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου και τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασύλου με Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου στην Αττική, τη Θεσσαλονίκη, τη Θράκη, την Ήπειρο, τη Θεσσαλία, τη Δυτική Ελλάδα, την Κρήτη, τη Λέσβο, τη Χίο, τη Σάμο, τη Λέρο και τη Ρόδο (ΦΕΚ51/Α3.4.2016)

Με το άρθρο 8 του νόμου καταργείται η Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής» (μετονομασία των Hotspot) και την ίδρυση και λειτουργία αυτοτελούς Υπηρεσίας με τίτλο «Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης» (Υ.Π.Υ.Τ), η οποία υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Υποδοχής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Κύρια αποστολή της η αποτελεσματική διενέργεια των διαδικασιών υποδοχής και ταυτόποίησης των πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι α) τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.), β) οι Κινητές Μονάδες Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Μ.Υ.Τ.), γ) οι ανοικτές Δομές Προσωρινής Υποδοχής πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία, δ) οι ανοικτές Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που βρίσκονται σε διαδικασία επιστροφής (ΦΕΚ51/Α3.4.2016).

Το άρθρο 9 του νόμου αναφέρεται στις διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης όπως την λήψη δακτυλικών, την εξακρίβωση της ταυτότητας και της ιθαγένειας, τον ιατρικό έλεγχο και την ενημέρωση τους για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Όσοι ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες υπάγονται σε διαφορετικές διαδικασίες με εξειδικευμένη φροντίδα. Όσοι επιθυμούν διεθνή προστασία εκκινείτε η

διαδικασία και παραπέμπονται στις αρμόδιες αρχές όσοι υπάγονται σε διαδικασία επιστροφής, απέλασης ή επανεισδοχής, ή έχει απορριφθεί το αίτημα τους για πολιτικό άσυλο. Το άρθρο 23 αναφέρεται στην διατήρηση της οικογενειακής ενότητας, ενώ στο άρθρο 37 αναφέρεται ότι οι αιτούντες πολιτικό άσυλο παραμένουν στην χώρα μέχρι την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης. Ο νόμος αναφέρεται στην πρόσβαση στην απασχόληση των αναγνωρισμένων από την ελληνική πολιτεία ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, των αιτούντων διεθνή προστασία και των προσώπων στους οποίους έχει χορηγηθεί καθεστώς παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους στην Ελλάδα (ΦΕΚ51/Α3.4.2016)

# ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η Διαμονή και οι Συνθήκες Διαβίωσης στο Κ.Υ.Τ Χίου

Το Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Χίου ξεκίνησε τη λειτουργία του ως Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου Χίου στις 29 Φεβρουαρίου 2016 και έχει την εδαφική αρμοδιότητα της περιφερειακής μονάδας της περιφέρειας Χίου της περιφέρειας του Βορείου Αιγαίου. Ιδρύεται και λειτουργεί στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης στη Χίο και είναι υπεύθυνο για τη λήψη και εξέταση αιτήσεων διεθνούς προστασίας αλλοδαπών ή απάτριδων που φιλοξενούνται στο προαναφερθέν Κέντρο. Το Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης στη Χίο είναι η ΒΙΑΛ, εγκαταλειμμένο εργοστάσιο 7 χλμ. Έξω από την πόλη της Χίου, κοντά στο χωριό Χαλκιός.

Στα πλαίσια διπλωματικής εργασία διενεργήθηκε τον Φεβρουάριο του 2018 ποιοτική έρευνα΄, με ημιδομημένη συνέντευξη, σε αστυνομικούς που υπηρετούν στο Κ.Υ.Π Χίου και σε σχετικό ερώτημα ΄΄Ποιες είναι οι συνθήκες διαβίωσης των μεταναστών; ΄΄ υπήρξε μια πλήρη συμφωνία των αστυνομικών ότι υπήρχαν πλήρως εξοπλισμένα κοντέινερ και το φαγητό ήταν καλό. Αλλά το πρόβλημα είναι ότι δεν θα μπορούσαν να στεγαστούν όλοι οι υπήκοοι τρίτων χωρών. Τα πράγματα γινόταν ακόμα πιο δύσκολα όταν οι καιρικές συνθήκες ήταν κακές, όπως οι βροχερές μέρες. Αστυνομικοί αναφέρουν «το φαγητό τους είναι σχετικά καλό. Αλλά οι συνθήκες διαβίωσης είναι τραγικές .....μέσα στην λάσπη΄΄, "οι Σύριοι για παραδείγματα που ζούσαν στις σκηνές ήταν σε μια άθλια κατάσταση ... πολύ δύσκολη κατάσταση διαβίωσης." (Μάνη, 2018, σελ. 62) Δημοσίευμα της ΕΡΤ Αιγαίου αναφέρεται στην βροχή και στα προβλήματα που προκάλεσε ιδιαίτερα με την λάσπη στον καταυλισμό των προσφύγων στο HOTSPOT της ΒΙΑΛ (ΕΡΤ, 2017). Στο amani αναφέρεται την 08/12/2017 ότι ο δήμαρχος άφησε στο κρύο μωρά παιδιά. Για αίσχος μιλάει δημοσίευμα της alithias.gr δίνοντας μια κατάσταση με σκηνές χωρίς ρεύμα, παραπήγματα, συνωστισμό, ανθρώπους άρρωστους και παρατημένους (alithia.gr, 2017)

Σύμφωνα πάλι με την έρευνα της Μάνη (2018, σελ. 64) από το 2015 έως σήμερα, όλοι οι αστυνομικοί συμφώνησαν ότι υπάρχει επαρκής ιατρική και ψυχολογική στήριξη. Η βοήθεια ήταν κυρίως από μη κυβερνητικές οργανώσεις αλλά και από τους γιατρούς του κόσμου. Αστυνομικοί ανέφεραν ότι ‘’ υπήρχαν γιατροί μέχρι τις 17-18 το απόγευμα και αν υπήρχε ένα περιστατικό, καλούσαμε ταξί…… και αν ήταν κάτι επείγον καλούσαμε το ασθενοφόρο και ερχόταν». Από τη συζήτηση διαπιστώθηκε ότι η παρουσία του κρατικού φορέα σχετίζεται κυρίως με επείγοντα περιστατικά που δεν μπορούσαν να αντιμετωπιστούν και έπρεπε να μεταφερθούν στο νοσοκομείο, όπως η αποβολή ενός εμβρύου. Άλλος αστυνομικός στην ίδια έρευνα λέει «υπήρχαν επίσης μη κυβερνητικές οργανώσεις ο Ερυθρός Σταυρός και ο ελληνικός στρατός, αλλά όταν δεν υπάρχει προσωπικό για 2, 2,5 και 3.000 άτομα που καταλαβαίνετε, είναι λογικό να προκύπτουν προβλήματα». Για κρίση θεσμών μιλάει είδηση στο amani voice chios στις 15/01/2018, επιρρίπτοντας ευθύνες στην κυβερνητική πολιτική η οποία εγκλώβισε πρόσφυγες υπό άθλιες συνθήκες στα νησιά (amani, 2018). Άλλο δημοσίευμα της ίδιας σελίδας στις 23/05/2018 αναφέρεται σε αδικαιολόγητη παραμονή 470 μεταναστών που είτε δικαιούνται άσυλο, είτε έχουν χαρακτηριστεί ευάλωτοι, ωστόσο παραμένουν στη Χίο, πιθανότατα γιατί δεν υπάρχει χώρος για τη φιλοξενία τους στις δομές της ενδοχώρας (amani, 2018)

Στην ίδια έρευνα της Μάνη (2018, σελ. 65) σύμφωνα με τους ερωτηθέντες αστυνομικούς σχετικά με τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, η βοήθεια επικεντρώνεται κυρίως στα ασυνόδευτα παιδιά. Το κύριο μέλημά τους είναι να τα χωρίσουν από τους υπόλοιπους μετανάστες, ανάλογα με τον τόπο κατοικίας. Επιπλέον, οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες έχουν προτεραιότητα στην υποβολή αίτησης ασύλου όταν εξετάζονται από το γιατρό και προσπαθούν να στεγαστούν σε ένα κοντέινερ και όχι σε μια σκηνή. Οι περισσότερες υπηρεσίες παρέχονται από μη κυβερνητικές ομάδες. Όλοι οι αστυνομικοί αναγνώρισαν την αναγκαιότητα των ΜΚΟ και τη συμμετοχή τους στην ιατρική και ψυχολογική στήριξη. Σημαντική ήταν η συνεισφορά τους με υλικό εξοπλισμό όπως σκηνές και είδη υγιεινής. Στις 16/03/2018 στην ειδησεογραφική σελίδα amani voice chios αναφέρεται στην προσφορά των Γιατρών Χωρίς Σύνορα και στον εμβολιασμό 300 παιδιών για ιλαρά (amani, 2018)

Στην προαναφερόμενη έρευνα όλοι οι αστυνομικοί συμφώνησαν ότι συχνά παραβιάζεται η ελληνική νομοθεσία. Αστυνομικός λέει ότι «ο νόμος παραβιάζεται καθημερινά σε αυτό το μέρος και είναι γνωστός από την τηλεόραση. Υπάρχει μεγάλη ανοχή όσον αφορά τους ανηλίκους ..... που πραγματικά μαχαιρώνονται μεταξύ τους και των ενηλίκων. ... δηλαδή υπάρχει η φαγομέρα μεταξύ τους, μεταξύ εθνοτήτων, οι Αφγανοί είναι δέκα φυλές, πόσες είναι, και πολλές φορές δεν τα βρίσκουν και αυτοί μεταξύ τους, ο χώρος είναι περιοροσμένος, οι συνθήκες δύσκολες, προστριβές με το φαγητό τους ποιος

θα φάει πρώτος, καυγάδες προσωπικά. Υπάρχουνε λαοί που τον βιασμό και την κακοποίηση την έχουνε στην κουλτούρα τους δεν τιμωρείται. Ε πολλές γυναίκες τρώνε ξύλο, κάνουνε παράπονα. Αυτά είναι σε καθημερινή βάση. Αυτά τώρα που σου λέω είναι σε καθημερινή βάση, ειδικά ο ξυλοδαρμός των γυναικών ή της σεξουαλικής κακοποίησης ότι μπορεί να βιάσουνε ή να αποπειραθούν να βιάσουνε ένα δεκάχρονο ανήλικο, είτε αγόρι, είτε κορίτσι αυτά είναι μέσα στην καθημερινότητα τους και αυτά θα τα αντιμετωπίσεις εσύ''. Σε δημοσίευμα της ΕΡΤ Αιγαίου την 19/04/2016 υπάρχει μία αντίστοιχη είδηση όπου καταγγέλθηκε βιασμός δεκατριάχρονου αγοριού από εικοσιπεντάχρονο (ΕΡΤ, 2016). Άλλο δημοσίευμα την 18/07/2016 του ίδιου σταθμού αναφέρει για 800 πρόσφυγες και μετανάστες, οι οποίοι έφυγαν απόγευμα από το Κέντρο Κράτησης της ΒΙΑΛ και πεζή έφτασαν στο λιμάνι της Χίου. Αιτία πετροπόλεμος ομάδων Αφγανών και Σύριων, ακόμα και μέσα στο κτιριακό συγκρότημα του πρώην εργοστασίου (ΕΡΤ,2016). Στις 01/04/2016 ακόμα ένα σχετικό δημοσίευμα περιγράφει τον ξυλοδαρμό με αποτέλεσμα πέντε τραυματιών. Στις 02/11/2017 στο alithia.gr αναφέρεται σε συλλήψεις 11 Αφγανών εξαιτίας επεισοδίων που άρχισαν λόγω διαφωνίας για ένα ποδοσφαιρικό αγώνα (alithia.gr, 2017). Άλλος αστυνομικός περιγράφει επίθεση σε αστυνομικό «ο σκοπός έξω από το ΒΙΑΛ είναι ο πιο απομονωμένος, τον επιτέθηκαν και έσπασαν την σκοπιά και τα παράθυρα.» Ευτυχώς άλλοι συνάδελφοι πήγαν και τον έσωσαν. Οι Αφγανοί ανέβηκαν στην στέγη του πολιτικού ασύλου και απειλούσαν να πηδήσουν εάν η αίτησή τους για άσυλο δεν εξεταστεί εκείνη τη στιγμή. Την 08/05/2018 δημοσίευμα στο Πολίτης Χίος μιλά για μετανάστες οι οποίοι ανέβηκαν στην οροφή της ΒΙ.ΑΛ. και απειλούσαν να πέσουν προκειμένου να εξεταστεί το πολιτικό τους άσυλο το οποίο και καθυστερούσε. (Πολίτης Χίος, 2018). Σχετικό δημοσίευμα την 18/07/2016 αναφέρει ότι περίπου 70 άτομα, κυρίως γυναίκες και παιδιά, διαμαρτύρονται στο δρόμο μπροστά στο HOTSPOT της ΒΙΑΛ στη Χίο για την καθυστέρηση που παρατηρείται στην εξέταση των αιτήσεων ασύλου. Άλλος αστυνομικός στην ίδια έρευνα υποστηρίζει ότι όλα πάμε με τον αυτόματο πιλότο και το ότι δεν έγινε τίποτα σοβαρό είναι θέμα τύχης. Πολλά δημοσιεύματα της σελίδα Πολίτης Χίος αναφέρονται στην συνεχή άφιξη μεταναστών δίνοντας το μέγεθος της ανθρώπινης εκτόπισης σε ένα από αυτά την 17/03/2018 αναφέρεται ότι 417 πρόσφυγες κρατούνται εσκεμμένα στο νησί ενώ δικαιούνται να μεταφερθούν στη ενδοχώρα (Πολίτης Χίου, 2018)

# Επίλογος

Μετά την Αραβική άνοιξη τεράστιος αριθμός ανθρώπων που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους. Η Συριακή Κρίση υποχρέωσε τον συριακό λαό να ζητήσει πρώτα άσυλο σε χώρες κοντά, όπως η Τουρκία και η Ιορδανία και το Ιράκ. Λόγω των πολιτικών αλλαγών και των κακών συνθηκών διαβίωσης, ο συριακός λαός, όπως πολλοί άλλοι μετανάστες, αποφασίζει να πάρει τη θανατηφόρα διαδρομή της Μεσογείου προς την Ευρώπη ζητώντας διεθνή βοήθεια. Η Ευρώπη δεν ήταν έτοιμη να διαχειριστεί το μεγάλο πλήθος μεταναστών και φυσικά ούτε και η Ελλάδα η οποία είναι η πρώτη που ήρθε αντιμέτωπη με μεγάλο όγκο εκτοπισμένων ανθρώπων. Η κοινή αποδοχή όλων είναι η ανάγκη αντιμετώπισης του φαινομένου, αλλά και το τέλος του εμφυλίου πολέμου στη Συρία. Ακόμα και ένα άμεσο τέλος στον πόλεμο δεν σημαίνει ότι η εισροή πληθυσμού θα σταματήσει στην Ευρώπη. Το ίδιο συνέβη και στην περίπτωση Αφγανών εκτοπισμένων, οι οποίοι εξακολουθούν να εισέρχονται παράνομα στην ΕΕ. Κατά συνέπεια, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να επιδιώξει μια κοινή πολιτική και να δώσει ριζικές λύσεις στο μεταναστευτικό, ενισχύοντας και προστατεύοντας τα σύνορα της. Φυσικά, αυτό απαιτεί τα εθνικά ζητήματα να τεθούν σε δεύτερο βαθμό σημασίας και να συνεργαστούν με την Τουρκία με πιο αποτελεσματικό τρόπο. Ένα δύσκολο πολιτικό σχέδιο, αν ληφθεί υπόψη ο αντίκτυπος στην κοινή γνώμη. Υπήρξε ήδη μια αναβίωση των δεξιών πολιτικών σκέψεων στην Ευρώπη. Η ισλαμοφοβία είναι ένα άλλο ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί, και να γίνει διαπολιτισμική επιμόρφωση της κοινωνίας υποδοχής και ομαλή ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών. Οι υποχρεώσεις βαραίνουν και τους υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι υποχρεούνται να γνωρίζουν τον νόμο και τον πολιτισμό της χώρας υποδοχής.

Όσον αφορά τις συνθήκες διαβίωσης του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης της Χίου, όπως έγινε αντιληπτό από τα ευρήματα της έρευνας της Μάνη όπως και από τα δημοσιεύματα, μάλλον είναι απογοητευτικές. Δεν υπάρχουν τα κατάλληλα καταλύματα, αλλά ούτε και οι υποδομές για να φιλοξενηθεί ο μεγάλος αριθμός εισερχόμενων αλλοδαπών. Το κέντρο ασφυκτιεί επειδή είναι υπερπλήρεις. Υπάρχουν διαπολιτισμικές διαφορές μεταξύ των διάφορων λαών που συχνά οδηγούν σε βίαιες συγκρούσεις και παραβιάσεις του νόμου. Η ενδοοικογενειακή βία αλλά και η παραβίαση των δικαιωμάτων των παιδιών φαίνεται να είναι από τα βαρύτερα αδικήματα. Η υπηρεσία πολιτικού ασύλου καθυστερεί να εξετάσει τα αιτήματα χορήγησης πολιτικού ασύλου με συνέπεια την δυσαρέσκεια των αλλοδαπών αλλά και την ώθηση αυτών σε πράξεις παραλογισμού όπως την απειλή αυτοκτονίας. Απαιτούνται περαιτέρω έρευνες στο κέντρο υποδοχής της Χίου και σε άλλα κέντρα στην Ελλάδα, όπου θα συμπεριλαμβάνονται οι εργαζόμενοι σε αυτά αλλά και οι ζώντες εκεί. Τα αποτελέσματα των

σχετικών ερευνών θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε γενικότερα αποτελέσματα, προς αξιολόγηση και αποτίμηση των τωρινών πρακτικών. Τα αποτελέσματα αυτά μπορούν να αξιολογηθούν από τα αρμόδια όργανα για τη δημιουργία νέων πολιτικών που θα διευκολύνουν, μεταξύ άλλων, τη δουλειά των υπαλλήλων του Κέντρου, καθώς και τη διαβίωση των αλλοδαπών, κυρίως με βάση των διαπολιτισμικών διαφορών αλλά και σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

# ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ


*Άγρια νύχτα με ξυλοδαρμούς στο Κέντρο Κράτησης της ΒΙΑΛ, συμπλοκές μεταξύ Σύριων και Αφγανών- 5 τραυματίες* (01/04/2016). http://www.era-aegean.gr/?p=9505

Allen, W., Anderson, B., Van Hear, N., Sumption, M., Düvell, F., Hough, J., Rose, L., Humphris, R. &Walke, S. (2017). Who Counts in Crises? The New Geopolitics of International Migration and Refugee Governance. Geopolitics.

Byman, D., Speakman, S. (2016). The Syrian Refugee Crisis: Bad and Worse Options, The Washington Quarterly, 39:2, 45-60, DOI: 10.1080/0163660X.2016.1204352

*Βιασμός 13χρονου στο HOTSPOT της ΒΙΑΛ.- κρατείται 29χρονος*. (19/04/2016) http://www.era-aegean.gr/?p=10520

ΓΙΑΤΡΟΙ Χωρίς Σύνορα: 300 παιδιά εμβολιάστηκαν κατά της ιλαράς στη ΒΙΑΛ. Amani Voice Chios. (16/03/2018). https://www.amanivoice-chios.gr/2018/03/%CE%B3%CE%B9%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%BF%CE%B9-%CF%87%CF%89%CF%81%CE%AF%CF%82-%CF%83%CF%8D%CE%BD%CE%BF%CF%81%CE%B1-300-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%AC-%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%AC/

*Διαμαρτυρία προσφύγων στο HOTSPOT ΒΙΑΛ στην Χίο*. (18/07/2016). http://www.era-aegean.gr/?p=14197

*Έξοδος Προσφύγων από το Κέντρο Κράτησης της Χίου – 800 άτομα περιμένουν στο λιμάνι*.(01/04/2016). http://www.era-aegean.gr/?p=9544

Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες. *Έκθεση Πεπραγμένων για τους πρόσφυγες*. Διαθέσιμο στο:http://www.gcr.gr/index.php/el/publications-media/annual-reports/item/download/362_cc68d504338845842bc35e8da37f56e4

Farques, P & Bonfari, S (2014). *When the best option is a leaky boat: why migrants risk their lives crossing the Mediterranean and what Europe is doing about it*. European University Institute (28/05/2017)

Farques, P & Fandrich, C. (2012.) *Migration After the Arab Spring*. European University Institute (28/01/2017)

Haran, V. 2016. *Roots of the Syrian Crisis*. Institution of Peace and Conflict Studies.

Kawakibi, S. 2013. *The Syrian crisis and its repercussions: internally displaced persons and refugees.* Migration Policy Center

Mani. V. (2018). *Refugee Crisis Management in Greece 2015-2018: The Case of Syrian Refugees and Asylum Seekers*. International Hellenic University.

Νόμος 3907/20100 (ΦΕΚ Α-7/26.01.2011)

Νόμος 4375/2016 (ΦΕΚ 51/Α/3-4-2016). *Οργάνωση και λειτουργία υπηρεσίας ασύλου, αρχής προσφυγών, υπηρεσίας υποδοχής και ταυτοποίηση σύσταση γενικής γραμματείας υποδοχής, προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου << σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για την χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση (L180/29.6.2013), διατάξεις για την εργασία δικαιούχων διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις*.

Ostrand, N., (2016). *The Syrian Refugee Crisis*: A Comparison of Responses by Germany, Sweden, the United Kingdom, and the United States.Journal on Migration and Human Security

Παπαδοπούλου, Δ. (2016*). Το προσφυγικό Φαινόμενο*: Η Ελληνική και η Διεθνής Εμπειρία. ΕΑΠ

*Προσφυγικό*: *Κοινή Απόφαση το Κλείσιμο των Συνόρων λέει ο Τουσκ*. CNN. (09/03/2016) http://www.cnn.gr/news/kosmos/story/24638/prosfygiko-kleista-synora (17/12/2017)

Σιδέρη, Ε.(2016). *Φιλοξενία, αποδοχή, ενσωμάτωση: Διαπολιτισμικά και ιστορικά παραδείγματα*. ΕΑΠ

Υπηρεσία Ασύλου. *Στατιστικά Στοιχεία*. Διαθέσιμα στο http://asylo.gov.gr/wp-content/uploads/2017/12/Greek_Asylum_Service_Statistical_Data_GR.pdf (30/05/2018)

Tung Yui Li. (2016). *The Role of Power Plays in the Syrian Crisis*. Hong Kong Baptist University, 14219344@life.hkbu.edu.hk

Yazgan, P, Utku, D &Sirkeci, I. (2015*). Syrian Crisis and Migration*. www.migrations letters.com (28/01/2017)

Yazgan, P., Utku Eroglu, D and Sirkeci, I. 2015. *Syrian Crisis and Migration*.

Tyyskä, V., Blower, J., DeBoer, S., Kawai, S., Walcott, A. (2017). *The Syrian Refugee Crisis: A Short Orientation. Ryerson Center for immigration and settlement*.

UNHCR. Operational Situation. Refugees Situation. Mediterranean situation. https://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean (30/05/2018)

UNHCR. *Syria Regional Refugee Response*. http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php (30/05/2018)

Refworld. International Protection Considerations with regard to people fleeing the Syrian Arab Republic, Update I. http://www.refworld.org/docid/50d457b12.html (30/12/2017)

*ΧΙΑΚΗ Συμπολιτεία: Σε κρίση θεσμών μετατρέπεται η προσφυγική κρίση*. *Amani Voice Chios.* (15/01/2018). https://www.amanivoice-

chios.gr/2018/01/%CF%87%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%B7-%CF%83%CF%85%CE%BC%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B5%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CE%B5-%CE%BA%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%B7-%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%BC%CF%8E%CE%BD-%CE%BC%CE%B5%CF%84/

*Χίος: προβλήματα με τη λάσπη στις σκηνές γύρω από το HOTSPOT της ΒΙΑΛ*. (26/10/2017). http://www.era-aegean.gr/?p=35015

*ΣΥΡΙΖΑ Χίου: Ο δήμαρχος αφήνει στο κρύο μωρά παιδιά! . Amani Voice Chios. (08/12/2017). https://www.amanivoice-chios.gr/2017/12/%CF%83%CF%85%CF%81%CE%B9%CE%B6%CE%B1-%CF%87%CE%AF%CE%BF%CF%85-%CE%BF-%CE%B4%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%BF%CF%82-%CE%B1%CF%86%CE%AE%CE%BD%CE%B5%CE%B9-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%BA%CF%81%CF%8D%CE%BF/*

*ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΗ παραμονή στη Χίο 470 μεταναστών. Amani Voice Chios. (23/05/2018). https://www.amanivoice-chios.gr/2018/05/%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B7%CF%84%CE%B7-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CE%AE-%CF%83%CF%84%CE%B7-%CF%87%CE%AF%CE%BF-470-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD/*

*UPDATE Μετανάστες ανέβηκαν στην οροφή της ΒΙ.ΑΛ. και απειλούν να πέσουν. Πολίτης Χίος. (0805/2018). http://www.politischios.gr/horia/alert-metanastes-anebekan-sten-orophe-tes-bi-al-kai-apeiloun-na-pesoun*

*Κρατούν εσκεμμένα εγκλωβισμένους πρόσφυγες και μετανάστες στο νησί. Πολίτης Χίος. (17/03/2018). http://www.politischios.gr/politiki/kratoun-eskemmena-egklobismenous-prosphuges-kai-metanastes-sto-nesi*

*Καζάνι που βράζει η ΒΙΑΛ - 11 συλλήψεις νεαρών Αφγανών για επεισόδια χθες και προχθές. Alithia.gr (02/11/2017). http://www.alithia.gr/koinonia/kazani-poy-vrazei-i-vial-11-syllipseis-nearon-afganon-gia-epeisodia-hthes-kai-prohthes*

*Αυτό είναι το αίσχος της «νέας» ΒΙΑΛ. Alithia.gr (02/11/2017). http://www.alithia.gr/politiki/ayto-einai-aishos-tis-neas-vial*